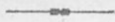


ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΕΙΔΥΛΛΙΑ

ΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΕΝ Τῷ ΓΥΜΝΑΣΙῳ



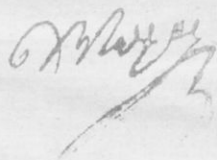
ΤΕΥΧΟΣ Α.

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

*Τμήμα μετὰ ἀξιολογήσεως
βιβλιοθήκῃ τοῦ Παιδ. Παιδ. Ἰνστιτούτου
Πατρ. Σχολ. 1926*

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΗΜ. Α. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗ
Γερανίου 11
1926

Τὰ γνήσια αντίτυπα φέρουσι τὴν ὑπογραφήν μου.





ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Ι.

Θύρσις ἢ ὠδή.

ΘΥΡΣΙΣ

Ἀδύ τι τὸ ψιθύρισμα καὶ ἅ πίτυς, ἀπόλε, τίνα
 ἅ ποτὶ ταῖς παγαῖσι μελίσδεσαι, ἀδύ δὲ καὶ τὴ
 συρίσδες· μετὰ Πάνα τὸ δεύτερον ἄθλον ἀπείλα·
 Αἶκα τήνος ἔλη κεραδὸν τράγον, αἶγα τὴ λαψῆ·
 5 αἶκα δ' αἶγα λάβη τήνος γέρας, ἐς τὴ καταρρεῖ
 ἅ χιμάρος· χιμάρω δὲ καλὸν κρέας, ἔστε κ' ἀμέλξης.

ΑἰΠΟΛΟΣ

Ἄδιον, ὦ ποιμήν, τὸ τεὸν μέλος ἢ τὸ καταχῆς
 τήν' ἀπὸ τῆς πέτρας καταλείθεται ὑψόθεν ὕδωρ.
 Αἶκα ταὶ Μοῖσαι τὰν οἶδα δῶρον ἄγωνται,
 10 ἄρνα τὴ σακίταν λαψῆ γέρας· αἶ δὲ κ' ἀρέσκῃ
 τήνικαι ἄρνα λαβεῖν, τὴ δὲ τὰν ὄιν ὕστερον ἀξῆ.

ΘΥΡΣΙΣ

Ἀῆς ποτὶ τὰν Νυμφᾶν, λῆς, ἀπόλε, τεῖδε καθίξας,
 ὡς τὸ κάταντες τοῦτο γεώλοφον αἶ τε μυρικοί,
 συρίσδεν· τᾶς δ' αἶγας ἐγὼν ἐν τῆδὲ νομευσῶ.

ΑἰΠΟΛΟΣ

15 Οὐ θέμις, ὦ ποιμήν, τὸ μεσαμβρινόν, οὐ θέμις ἄμμιν
 συρίσδεν. Τὸν Πάνα δεδοίκαμες· ἢ γὰρ ἀπ' ἄγρας
 τανίκα κεκμακῶς ἀμπαύεται· ἔστι δὲ πικρὸς,
 καὶ οἱ αἶ δρυμεῖα χολὰ ποτὶ ῥοὶ κᾶθηγται.
 Ἄλλὰ—τὴ γὰρ δὴ, Θύρσι, τὰ Δάφνιδος ἄλγε' αἰείδες
 20 καὶ τᾶς βουκολικὰς ἐπὶ τὸ πλέον ἔκειο Μοῖσας—
 δεῦρ' ὑπὸ τὰν πελέαν ἐσδώμεθα, τῶ τε Πριήπτω

Θεοκρίτου Εἰδυλλία

- καὶ τῶν Κραναιῶν κατεναντίον, ἄπερ ὁ θῶκος
 τῆνος ὁ ποιμενικός καὶ τὰ δρύες· αἱ δὲ κ' αἰείσῃς,
 ὡς ἔκα τὸν Λιδύαθε ποτὶ Χρόμιν ἄσας ἐρίσδων,
 25 αἶγα δέ τοι δωσῶ διδυματόκον ἐς τρεῖς ἀμέλξαι,
 ἃ δὴ ἔχουσ' ἐρίφως ποταμέλγεται ἐς δύο πέλλας,
 καὶ βαθὺ κισσύβιον κεκλυσμένον ἀδέι κηρῷ,
 ἀμφῶες, νεοτευχές, ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον. S
 Τῷ περὶ μὲν χεῖλη μαρύεται ὑψύθι κισσός,
 30 κισσὸς ἐλιχρύσῃ κεκονιμένος· ἃ δὲ κατ' αὐτὸν
 καρπῷ ἔλιξ εἰλείται ἀγαλλομένα κροκόεντι·
 ἔντοσθεν δὲ γυνά, τί θεῶν δαίδαλμα, τέτυκται,
 ἀσκητὰ πέπλω τε καὶ ἄμπυκι. Πάρ δὲ οἱ ἄνδρες
 καλὸν ἐθειράζοντες ἀμοιβαδὶς ἄλλοθεν ἄλλος
 35 νεικεῖουσ' ἐπέεσσι. Τὰ δ' οὐ φρενὸς ἄπτεται αὐτᾶς·
 ἀλλ' ἔκα μὲν τῆνον ποτιδέρεται ἄνδρι γελᾶσα,
 ἄλλοκα δ' αὖ ποτὶ τὸν ῥίπτει νόον. Οἷδ' ὑπ' ἔρωτος
 δηθὰ κυλοιδιῶντες ἐτώσια μοχθίζοντι.
 Τὼς δὲ μετὰ γριπεύς τε γέρων πέτρα τε τετέτυκται
 40 λεπράς, ἐφ' ἃ σπεύδων μέγα δίκτυον ἐς βόλον ἔλκει
 ὁ πρέσβυς, κάμνοντι τὸ καρτερόν ἄνδρι εἰσικῶς.
 Φαίης κεν γυίων νιν ὕσον σθένος ἔλλοπιεῦειν·
 ὠδέ οἱ ᾠδήκαντι κατ' αὐχένα πάντοθεν ἴνες
 καὶ πολιῷ περ ἐόντι· τὸ δὲ σθένος ἄξιον ἦβα·
 45 Τυτθὸν δ' ὕσον ἄπωθεν ἀλιτρυτοῖο γέροντος
 πυρναίαις σταφυλαῖσι καλὸν βέβριθεν ἀλωά,
 τῶν ὀλίγος τις κῶρος ἐφ' αἰμασιαῖσι φυλάσσει
 ἦμενος· ἀμφὶ δὲ νιν δὴ ἄλώπεκες, ἃ μὲν ἄν' ὄρχως
 φοιτῆ σινομένα τῶν τρώξιμον, ἃ δ' ἐπὶ πῆρα
 50 πάντα δόλον κεύθοισα τὸ παιδίον οὐ πρὶν ἀνησεῖν
 φατὶ πρὶν ἢ ἀκράτιστον ἐπὶ ξηροῖσι καθίξῃ.
 Αὐτὰρ ὅγ' ἀνθερίκοισι καλὰν πλέκει ἀκριδοθήραν
 σχοίνῳ ἐφαρμόσδων μέλεται δὲ οἱ οὔτε τι πῆρας
 οὔτε φυτῶν τοσσῆγον, ὕσον περὶ πλέγματι γαθεῖ.
 55 Παντᾶ δ' ἀμφὶ δέπας περιπέπταται ὑγρὸς ἄκανθος,
 αἰολίχον τοι θᾶμα τέρας τέ τι θυμὸν ἀτύξαι.
 Τῷ μὲν ἐγὼ πορθμεῖ Καλυδωνίῳ αἰγὰ τ' ἔδωκα
 ὦνον καὶ τυρόεντα μέγαν λευκοῖο γάλακτος·
 οὐδὲ τί πω ποτὶ χεῖλος ἐμὸν θίγειν, ἀλλ' ἔτι κεῖται

- 60 ἄχραντον. Τῷ κέν τυ μάλα πρόφρων ἀρεσαίμαν,
αἶκα μοι τύ, φίλος, τὸν ἐφήμερον ὕμνον αἰείης.
Κοῦτοι τυ κερτομέω.—Πόταγ' ὠγαθέ· τὰν γὰρ αἰοιδάν
οὐ τί πρ εἰς Ἄιδαν γε τὸν ἐκλάθοντα φυλαξεῖς.

ΘΥΡΣΙΣ

- * Ἀρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι φίλαι, ἄρχετ' αἰοιδᾶς·
65 Θύρσις δδ' ὧξ Αἴτνας, καὶ Θύρσιδος ἀδέα φωνά.
Πᾶ ποκ' ἄρ' ἦσθ' ἔκα Δάφνης ἐτάκετο, πᾶ ποκα Νύμφαι ;
ἦ κατὰ Πηγειῶ καλὰ τέμπεα ; ἦ κατὰ Πίνδω :
οὐ γὰρ δὴ ποταμοῖο μέγαν ῥόον εἶχετ' Ἄνάπω,
οὐδ' Αἴτνας σκοπιάν, οὐδ' Ἄκιδος ἱερὸν ὕδωρ.
70 * Ἀρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι φίλαι, ἄρχετ' αἰοιδᾶς.
Τῆγον μὰν θῶες, τῆγον λύκοι ὠρύσαντο.
Τῆγον χῶκ δρυμοῖο λέων ἐκλαυσε θανόντα.
* Ἀρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι φίλαι, ἄρχετ' αἰοιδᾶς.
Πολλαὶ οἱ πὰρ ποσσὶ βόες, πολλοὶ δέ τε ταῦροι,
75 πολλαὶ δ' αὐ δαμάλαι καὶ πόρτιες ὠδύραντο.
* Ἀρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, πάλιν, ἄρχετ' αἰοιδᾶς.
* Ἦνθ' Ἐρμᾶς πράτιστος ἀπ' ὄρεος, εἶπε δέ· « Δάφνη,
τίς τυ κατατρύχει ; τίνος, ὠγαθέ, τόσον ἔρασαι : »
ἄρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, πάλιν, ἄρχετ' αἰοιδᾶς.
80 * Ἦνθον τοὶ βούται, τοὶ ποιμένες, ὀπλόιο ἦνθον
πάντες ἀνηρώτευν τί πάθοι κακόν. * Ἦνθ' ὁ Πρίαπος—
* Ἀρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, πάλιν, ἄρχετ' αἰοιδᾶς—
κῆφα· « Δάφνη τάλαν, τί νυ τάκεαι : ἃ δέ τυ κῶρα
πάσας ἀνά κράνας, πάντ' ἄλσεα ποσσὶ φορεῖται
85 ζατεῦσ'. * Α δύσερώς, τίς ἄγαν καὶ ἀμήχανος ἐσσί.
Βούτας μὰν ἐλέγευ· νῦν δ' αἰπόλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
* Ὀπόλος ἔκκ' ἐσορῆ τὰς μακάδας οἶα βατεῦνται,
τάκεται ὀφθαλμῶς, ὅτι οὐ τράγος αὐτὸς ἔγεντο.
ἄρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, πάλιν, ἄρχετ' αἰοιδᾶς.
90 « Καὶ τὺ δ' ἐπεὶ κ' ἐσορῆς τὰς παρθένος οἶα γελᾶντι,
τάκεαι ὀφθολμῶς, ὅτι οὐ μετὰ τοῖσι χορευεῖς ».
Τῶς δ' οὐδὲν ποτελέξασθ' ὁ βουκόλος, ἀλλὰ τὸν αὐτῷ
ἄννε πικρὸν ἔρωτα καὶ ἐς τέλος ἄννε μοίρας.
* Ἀρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, πάλιν, ἄρχετε αἰοιδᾶς.
95 * Ἦνθέ γε μὰν ἀδεῖα καὶ ἃ Κύπρις γελᾶοισα,

ἀδέα μὲν γελάοισα, βαρὺν δ' ἀνά θυμὸν ἔχουσα,
 κείπε· «τὺ θῆγ τὸν ἔρωτα κατ' εὖχεο, Δάφνι, λυγρίζειν·
 ἢ ῥ' οὐκ αὐτὸς ἔρωτος ὑπ' ἀργαλέω ἐλυγίχθης : »

Ἄρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, πάλιν, ἄρχετ' αἰοιδᾶς.

- 100 Τὰν δ' ἄρα χῶ Δάφνις ποταμείβετο· «Κύπρι βαρεῖα,
 Κύπρι νεμεσσατά, Κύπρι θνατοῖσιν ἀπεχθής,
 ἦδη γὰρ φράσδῃ πάνθ' ἄλιον ἄμμι δεδύκειν·
 Δάφνις κῆν Ἄϊδα κακὸν ἔσσηται ἄλγος ἔρωτι».

Ἄρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, πάλιν, ἄρχετ' αἰοιδᾶς.

- 105 «Οὐ λέγεται τὰν Κύπριν ὁ βουκόλος, ἔρπε ποτ' Ἴδαν,
 ἔρπε ποτ' Ἀγχίσην. Τῆγε δρύες, ὧδε κύπειρος,
 ὧδε καλὸν βομβεῦντι ποτὶ σμάνεσσι μέλισσαι.

ἄρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, πάλιν, ἄρχετ' αἰοιδᾶς.

- 110 Ὠραῖος χῶδωνις, ἐπεὶ καὶ μᾶλα νομεύει
 καὶ πτώκας βάλλει καὶ θηρία πάντα διώκει.

ἄρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, πάλιν, ἄρχετ' αἰοιδᾶς.

Αὐτὶς ὅπως στασῇ Διομήδεος ἄσσην ἰοῖσα,
 καὶ λέγε· «τὸν βούταν ρικῶ Δάφνιν, ἀλλὰ μίχευ μοι».

Ἄρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, πάλιν, ἄρχετ' αἰοιδᾶς.

- 115 Ὡ λύκοι, ὦ θῶες, ὦ ἀν' ὄρεα φωλάδες ἄρκτοι,
 χαίρεθ'. Ὁ βουκόλος ὕμιν ἐγὼ Δάφνις οὐκέτ' ἀν' ὕλαν,
 οὐκέτ' ἀνά δρυμῶς, οὐκ ἄλσεα. Χαῖρ' Ἀρέθοισα,
 καὶ ποταμοί, τοὶ χεῖτε καλὸν κατὰ Θύμβριδος ὕδωρ·

ἄρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, πάλιν, ἄρχετ' αἰοιδᾶς.

- 120 Δάφνις ἐγὼν ὧδε τήνος ὁ τὰς βόας ὧδε νομεύων,
 Δάφνις ὁ τὼς ταύρωσ καὶ πόρτιας ὧδε ποτίσδων».

Ἄρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, πάλιν, ἄρχετ' αἰοιδᾶς.

«Ὡ Πᾶν Πᾶν, εἴτ' ἔσσι κατ' ὄρεα μακρὰ Λυκαίω,
 εἴτε τύγ' ἀμφιπολεῖς μέγα Μαίναλον, ἔνθ' ἐπὶ νᾶσσην
 τὰν Σικελάν, Ἐλίκας δὲ λίπ' ἠρίον αἰπύ τε σάμα
 τήνο Λυκαονίδαο, τὸ καὶ μακάρεσσιν ἀγ' τόν».

Λήγετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, ἴτε, λήγετ' αἰοιδᾶς.

«Ἐνθ', ὦναξ, καὶ τάνδε φέρου πακτοῖο μελίπνου
 ἐκ κηρῶ σύριγγα καλάν, περὶ χεῖλος ἐλικτάν.

- 130 Ἡ γὰρ ἐγὼν ὑπ' ἔρωτος ἐς Ἄϊδος ἔλκομαι ἦδη».

Λήγετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, ἴτε, λήγετ' αἰοιδᾶς.

«Νῦν δ' ἴα μὲν φορέοιτε βᾶτοι, φορέοιτε δ' ἀκκηθαί,
 ἅ δὲ καλὰ νάρκισσος ἐπ' ἀρκεύθοισι κομάσαι,

πάντα δ' ἑναλλα γένοιτο, καὶ ἅ πίτυς ὄχνας ἐνείκαι,
 135 Δάφνις ἐπεὶ θνάσκει, καὶ τῶς κύνας ὠλαφος ἔλκοι,
 κήξ ὀρέων τοὶ σκῶπεσ ἀηδῶσι γαρύσαιντο».

Λήγετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, ἴτε, λήγεται αἰοιδᾶς.
 Χῶ μὲν τόσσ' εἰπὼν ἀπεπαύσατο· τὸν δ' Ἄφροδίτα
 ἤθελ' ἀνορθῶσαι· τὰ γε μὰν λῖνα πάντα λελοίπει
 140 ἐκ Μοιρᾶν, χῶ Δάφνις ἔβα ρόον. Ἐκλυσε δῖνα
 τὸν Μοῖσαις φίλον ἄνδρα, τὸν οὐ Νύμφαισιν ἀπεχθῆ.

Λήγετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι, ἴτε, λήγεται αἰοιδᾶς.
 Καὶ τὸ δίδου τὰν αἶγα τό τε σκύφος, ὡς κεν ἀμέλξας
 σπείσω ταῖς Μοῖσαις. ὦ χαίρετε πολλάκι, Μοῖσαι,
 145 χαίρετ' ἐγὼ δ' ὕμιν καὶ ἐς ὕστερον ἄδιον ἄσῳ.

ΑἰΠΟΛΟΣ

Πλήρες τοι μέλιτος τὸ καλὸν στόμα, Θύρσι, γένοιτο,
 πλήρες τοι σχαδόνων, καὶ ἀπ' Αἰγίλῳ ἰσάδα τρώγοις
 ἀδειαν, τέττιγος ἐπεὶ τύγα φέρτερον ἄδεις.
 Ἥνιδε τοι τὸ δέπας· θάσαι, φίλος, ὡς καλὸν ὕσδει·
 150 Ὁρᾶν πεπλῦσθαι νιν ἐνὶ κράναισαις δοκησεῖς.
 ὦδ' ἴθι Κισσαίθᾳ· τὸ δ' ἄλμεγέ νιν. Αἶ χίμαιραι
 οὐ μὴ σκιρτασεῖτε, μὴ δ' τράγος ὕμιν ἀναστῆ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΙΙΙ.

Αἰπόλος ἢ Ἀμαρυλλίς ἢ Κωμαστής.

Κωμάσδω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα, ταὶ δέ μοι αἶγες
 βόσκονται κατ' ὄρος, καὶ ὁ Τίτυρος αὐτὰς ἐλαύνει.
 Τίτυρ' ἐμὴν τὸ καλὸν πεφιλημένε, βόσκει τὰς αἶγας,
 καὶ ποτὶ τὰν κράναν ἄγε, Τίτυρε, καὶ τὸν ἐνόρχαν
 5 τὸν Λιθυκὸν κνάκιωνα φυλάσσεο μὴ τοι κορύψῃ.
 ὦ χαρίσσο' Ἀμαρυλλί, τί μ' οὐκέτι τοῦτο κατ' ἄντρον
 παρκύπτουσα καλεῖς τὸν ἐρωτύλον; ἦ ῥά με μισεῖς;
 Ἥ ῥά γε τοι σιμὸς καταφαίνομαι ἐγγύθεν ἦμεν,

- νύμφα, και προγένειος : ἀπάγξασθαί με ποησεῖς.
- 10 Ἦνίδε τοι δέκα μάλα φέρω· τηγῶθε καθεῖλον,
ὦ μ' ἐκέλευ καθελεῖν τύ· και αὔριον ἄλλα τοι οἰσῶ.
Θάσαι μὰν θυμαλγῆς ἐμὸν ἄχος· αἴθε γενοίμαν
ἀβομβεῦσα μέλισσα και ἐς τεδὸν ἄντρον ἰκοίμαν
τὸν κισσὸν διαδῦς και τὰν πτέριν ἅ τυ πυκάσδει.
- 15 Νῦν ἔγνων τὸν ἔρωτα· βαρὺς θεός· ἡ ῥα λεαίνας
μαζῶν ἐθήλαζε, δρυμῶ τέ νιν ἔτρεφε μᾶτηρ,
ὅς με κατασμύχων και ἐς ὀστέον ἄχρις ἰάπτει.
Ἦ τὸ καλὸν ποθορεῦσα, τὸ πᾶν λίθος, ὦ κυάνοφρου
νύμφα, πρόσπτυξαί με τὸν αἰπόλον, ὥς τοι φιλήσω.
- 20 Ἔστι και ἐν κενεοῖσι φιλήμασιν ἀδέα τέρψις.
Τὸν στέφανον τίλαί με και αὐτίκα λεπτὰ ποιησεῖς,
τὸν τοι ἔγῶν, Ἀμαρυλλί φίλα, κισσοῖο φυλάσσω,
ἀμπλέξας καλύκεσσι και εὐδόμοισι σελίνας.—
Ἦμοι ἐγῶν, τί πάθω ; τί ὁ δύσσοος ; οὐχ ὑπακούει.—
- 25 Τὰν βαίταν ἀποδῦς εἰς κύματα τηγῶ ἀλεῦμαι,
ὥπερ τῶς θύνῳς σκοπιάζεται· Ὀλπις ὁ γριπεύς·
καί τε δὴ ποθάνω, τό γε μὰν τεδὸν ἀδὺ τέτυκται.
Ἔγνων πρᾶν, ὅκα μοι μεμναμένῳ, εἰ φιλέεις με,
οὐδὲ τὸ τηλέφιλον ποτεμάξατο τὸ πλατάγγημα,
- 30 ἀλλ' αὐτῶς ὀμαλῶ ποτὶ πάχεϊ ἐξεμαράνθη.
Εἶπε και ἡ Γραῖω τάλαιθεά κοσκινόμαντις
χά πρᾶν ποιολογεῦσα Παραβᾶτις, οὔνεκ' ἐγὼ μὲν
τὴν ὄλος ἔγκειμαι, τὸ δὲ μευ λόγον οὐδένα ποιῆ.
Ἦ μὰν τοι λευκὰν διδυματόκον αἶγα φυλάσσω,
- 35 τὰν με και ἡ Μέρμωνος Ἐριθακίς ἡ μελανόχρωσ
αἰτεῖ· και δωσῶ οἱ, ἐπεὶ τύ μοι ἐνδιαθρύπτῃ.—
Ἄλλεται ὀφθαλμός μευ ὁ δεξιός· ἄρα γ' ἰδησῶ
αὐτάν : ἀσεῦμαι ποτὶ τὰν πίτυν ὧδ' ἀποκλινθείς·
και κέ μ' ἴσως ποτίδοι, ἐπεὶ οὐκ ἀδαμαντῖνα ἐστίν.
- 40 Ἴππομένης ὅκα δὴ τὰν παρθένον ἤθελε γᾶμαι,
μᾶλ' ἐν χερσὶν ἐλὼν δρόμον ἄνυεν· ἡ δ' Ἀταλάντα
ὡς ἴδεν, ὡς ἐμάνῃ, ὡς εἰς θαθὺν ἄλατ' ἔρωτα.
Τὰν ἀγέλαν χῶ μάντις ἀπ' Ὀθρυος ἄγε Μελάμπους
ἐς Πύλον· ἡ δὲ Βίαντος ἐν ἀγκοίνῃσιν ἐκλίθη,
- 45 μᾶτηρ ἡ χερῖσσα περίφρονος Ἀλφεισιβοίης.
Τὰν δὲ καλὰν Κυθάρειαν ἐν ὥρεσι μάλα νομεύων

οὐχ οὕτως ὄδωνις ἐπὶ πλέον ἄγαγε λύσσας,
ὥστ' οὐδὲ φθίμενόν νιν ἄτερ μαζοῖο τίθητι:

- Ζαλωτὸς μὲν ἐμὴν ὁ τὸν ἄτροπον ὕπνον ἰαύων
50 Ἐνδυμίων, ζαλῶ δέ, φίλα γύναι, Ἰασιώνα,
ὃς τοσσῆν' ἐκύρησεν, ὅσ' οὐ πευσεῖσθε βέβαλοι.
Ἄλγέω τὰν κεφαλάν, τὴν δ' οὐ μέλει. Οὐκέτ' ἀεῖδω,
καίσευμαι δὲ πεσών, καὶ τοὶ λύκοι ὠδὲ μ' ἔδονται.
Ἔς μέλι τοι γλυκὺ τοῖτο κατὰ βρόχθοιο γένοιτο.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΧΙ

Κύκλωψ

- Οὐδὲν ποτ' τὸν ἔρωτα πεφύκει φάρμακον ἄλλο,
Νικία, οὐτ' ἔγχριστ ν, ἐμὴν δοκεῖ, οὐτ' ἐπίπαστον,
ἢ ται Πιερίδες· κοῦφον δὲ τι τοῦτο καὶ ἀδῷ
γίνετ' ἐπ' ἀνθρώποις, εὐρεῖν δ' οὐ βῆδιόν ἐστι.
5 Γινώσκειν δ' οἶμαί τὸ καλῶς ἱατρὸν ἐόντα
καὶ ταῖς ἐννέα δῆ πεφιλημένον ἔξοχα Μοῖσαις.
Οὕτω γοῦν βράιστα διαγ' ὁ Κύκλωψ ὁ παρ' ἄμην,
ὠρχαῖος Πολύφαμος, ὅκ' ἤρατο τὰς Γαλατείας,
ἄρτί γενειάσδων περὶ τὸ στόμα τὼς κροτάφως τε.
10 Ἦρατο δ' οὐ μάλοις οὐδὲ βόδιψ οὐδὲ κικίνοις,
ἀλλ' ὄρθαις μανίαις, ἀγεῖτο δὲ πάντα πάρεργα.
Πολλάκι ται ὅιες ποτὶ τωὐλίον αὐταὶ ἀπῆνθον
χλωρᾶς ἐκ βοτάνας· ὁ δὲ τὰν Γαλάτειαν ἀεῖδων
αὐτεῖ ἐπ' αἰόνος κατετάκτο φυκιοέσσας
15 ἐξ ἀοῦς, ἔχθιστον ἔχων ὑποκάρδιον ἔλκος,
Κύπριδος ἐκ μεγάλας τὸ οἶ ἤπατι πάξε βέλεμνον.
Ἄλλὰ τὸ φάρμακον εὔρε, καθεζόμενος δ' ἐπὶ πέτρας
ὕψηλᾶς ἐς πόντον ὄρων ἄειδε τοιαῦτα.
Ἔ λευκὰ Γαλάτεια, τί τὸν φιλέοντ' ἀποβάλλη,
20 λευκοτέρα πακτᾶς ποτιδεῖν, ἀπαλωτέρα ἀρνός,
μόσχω γαυροτέρα, φιαρωτέρα ὄμφακος ὠμάς·
φοιτῆς εὐθὺς ἰοῖσ' ὄκκα γλυκὺς ὕπνος ἔχῃ με·

οἴχη δ' αὖθ' οὕτως, ὅκκα γλυκὺς ὕπνος ἀνή με
φεύγεις δ' ὡσπερ οἷς πολιὸν λύκον ἀθρήσασα.

- 25 Ἠράσθηγ μὲν ἐγώ γε τεοῦς, κόρα, ἀνίκα πρᾶτον
ἦγθες ἐμᾶ σὺν ματρὶ θέλοισ' ὑακίνθια φύλλα
ἔξ ὄρεας ὀρέψασθαι, ἐγὼ δ' ὀδὸν ἀγεμόνευον
παύσασθαι δ' ἐσιδὼν τυ καὶ ὕστερον οὐδὲ τί πᾶ νῦν
ἐκ τήνω δύναμαι· τίν δ' οὐ μέλει, οὐ μὰ Δί' οὐδέεν.

- [30 Γινώσκῃ, χαρίεσσα κόρα, τίνος οὐνεκα φεύγεις
οὐνεκά μοι λασία μὲν ὄφρυς ἐπὶ παντὶ μετώπῳ
ἔξ ὠτὸς τέταται ποτὶ θώτερον ὡς μία μακρά,
εἰς δ' ὀφθαλμὸς ὕπεστι. πλατεῖα δὲ ρίς ἐ ἰ χεῖλει.

- Ἄλλ' οὗτος τοιοῦτος ἐὼν βοτὰ χίλια βόσκω,
35 κήκ τούτων τὸ κράτιστον ἀμελγόμενος γάλα πίνω·
τυρὸς δ' οὐ λείπει μ' οὔτ' ἐν θέρει οὔτ' ἐν ὀπώρα,
οὐ χειμῶνός ἄκρω· ταρσοὶ δ' ὑπεραχθέες αἰεὶ.

- Συρίσδεν δ' ὡς οὔτις ἐπίστῃμαι ὠδε Κυκλώπων,
τίν, τὸ φίλον γλυκύμαλον, ἀμᾶ κήμαυτὸν ἀείδων
40 πολλάκι νυκτὸς ἄωρί. Τρέφω δέ τοι ἔνδεκα νεθρῶς,
πάσας μανοφόρως καὶ σκύμνως τέσσαρας ἄρκτων.

- Ἄλλὰ ἀφίκευ τὴ ποθ' ἀμέ, καὶ ἔξεις οὐδὲν ἔλασσον·
τὰν γλαυκὰν δὲ θάλασσαν ἔα ποτὶ χέρσον ὀρεχθεῖν·
ἀδιον ἐν τῆντρῳ παρ' ἐμῖν τὰν νύκτα διαξεῖς.

- 45 Ἐντὶ δάφναι τήνει, ἐντὶ ραδιναὶ κυπάρισσοι,
ἔστι μέλας κισσός, ἔστ' ἄμπελος ἅ γλυκύκαρπος,
ἔστι ψυχρὸν ὕδωρ, τό μοι ἅ πολυδένδρεος Αἴτνα
λευκᾶς ἐκ χιόνος ποτὸν ἀμβρόσιον προΐητι.

Τίς κα τῶνδε θάλασσαν ἐκὼν καὶ κύμαθ' ἔλοιτο :

- 50 Αἰ δέ τοι αὐτὸς ἐγὼν δοκέω λασιώτερος ἤμην,
ἐντὶ δρυὸς ξύλα μοι καὶ ὑπεσποδῆ ἀκάματον πῦρ.
καϊόμενος δ' ὑπὸ τευς κα τὰν ψυχὰν ἀνεχοίμαν
καὶ τὸν ἐν' ὀφθαλμόν, τῷ μοι γλυκερώτερον οὐδέεν.

- Ἔμοι, ὅτ' οὐκ ἔτεκέν μ' ἅ μάτηρ βράγχι' ἔχοντα,
55 ὡς κατέδυν ποτὶ τίν καὶ τὰν χέρα τευς ἐφίλησα,
αἰ μὴ τὸ στόμα λῆς, ἔφερον δέ τοι ἦ κρίνα λευκὰ
ἦ μάκων' ἀπαλὰν ἐρυθρὰ πλαταγώνι' ἔχοισαν.

- Ἄλλὰ τὰ μὲν θέρεας, τὰ δὲ γίνεται ἐν χειμῶνι,
ὡστ' οὐκ ἂν τοι ταῦτα φέρειν ἅμα πάντ' ἐδυνάθην.

- 60 Νῦν μάν, ὦ κόριον, νῦν αὖ τό γα νεῖν μασεῦμαι,

αἶκα τις σὺν ναὶ πλέων ξένος ὧδ' ἀφίκηται,
ὡς εἰδῶ τί ποθ' ἄδῃ κατοικεῖν τὸν βυθὸν ὕμιν.

Ἐξένθοις, Γαλάτεια, καὶ ἐξενθοῖσα λάθοιο
ὥσπερ ἐγὼν νῦν ὧδε καθήμενος οἶκαδ' ἀπενθεῖν·
65 ποιμαίνειν δ' ἐθέλοις σὺν ἐμῖν ἅμα καὶ γὰρ ἀμέλγειν
καὶ τυρὸν πᾶξι τάμισσον δριμεῖαν ἐνεῖσα.

Ἄ μάτῃρ ἀδικεῖ με μόνα, καὶ μέφομαι αὐτᾶ·
οὐδέν πῆποχ' ἔλωσ ποτὶ τὴν φίλον εἶπεν ὑπέρ μευ,
καὶ ταῦτ' ἅμαρ ἐπ' ἅμαρ ὀρώσά με λεπτόν ἐόντα.
70 Φασὼ τὰν κεφαλὰν καὶ τὼς πόδας ἀμφοτέρως μευ
σφύσδειν, ὡς ἀνιαθῆ, ἐπεὶ κήγῶν ἀνῶ·αι.

ᾠ Κύκλωψ Κύκλωψ, πᾶ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι·
αἶ κ' ἐνθὼν ταλάρως τε πλέκεις καὶ θαλλὸν ἀμάσας
ταῖς ἄρνεσι φέροις, τάχα κα πολὺ μᾶλλον ἔχοις νῶν.

75 Τὰν παρεοῖσαν ἀμελγεῖ τί τὸν φεύγοντα διώκεις·
Εὐρησεῖς Γαλάτειαν ἴσως καὶ καλλίον' ἄλλαν.
Πολλαὶ συμπαῖσδεν μέ κόραι τὰν νύκτα κέλονται,
κιχλίζοντι ἐξ πᾶσαι, ἐπεὶ κ' αὐταῖς ἐπακούσω.
Δῆλον ὅτ' ἐν τᾶ γὰρ κήγῶν τις φαίνομαι εἶναι.

80 Οὕτω τοι Πολύφαμος ἐποίμεινε τὸν ἔρωτα
μουσίσδων, ῥᾶον δὲ διαγ' ἦ εἰ χρυσὸν ἔδωκεν.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ XV.

Συρακόσιαι ἢ Ἀδωνιάζουσαι.

ΓΟΡΓΩ

Ἔνδοι Πραξινοά :

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

Γοργοῖ φίλα, ὡς χρόνω ! Ἔνδοι.
 Θαῦμ' ἔτι καὶ νῦν ἦνθες. Ὅρη δίφρον, Εὐνόα, αὐτᾶ.
 Ἔμβαλε καὶ ποτίκρανον.

ΓΟΡΓΩ

Ἔχει κάλλιστα.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

Καθίζευ.

ΓΟΡΓΩ

Ἔ τὰς ἀλεμάτω ψυχάς ! μόλις ὕμμιν ἐσώθηγ,
 5 Πραξινοά, πολλῶ μὲν ὄχλω, πολλῶν δὲ τεθρίππων.
 Παντᾶ κρηπίδες, παντᾶ χλαμυδιφόροι ἄνδρες·
 ἅ δ' ὁδοῦ ἄτρυτος· τὸ δ' ἕκαστέρω ἄμμιν ἀποικεῖς.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

Ταῦθ' ὁ πάραρος τήνος· ἐπ' ἔσχατα γὰς ἔλαβ' ἐνθῶν
 εἰλεόν, οὐκ οἴκησιν, ὅπως μὴ γείτονες ὤμες
 10 ἀλλάλαις, πότ' ἔριν, φθονερὸν κακόν, αἰὲν ὁμοῖος.

ΓΟΡΓΩ

Μὴ λέγε τόν τεδν ἄνδρα, φίλα, Δίνωνα τοιαῦτα
 τῷ μικρῷ παρεόντος· ὄρη, γύναι, ὡς ποθορῆ τυ.
 Θάρσει, Ζωπυρίων, γλυκερόν τέκος· οὐ λέγει ἀπφῦν.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

Αἰσθάνεται τὸ βρέφος, ναὶ τὰν πότνιαν.

ΓΟΡΓΩ

Κολός ἀπφῦς.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

- 15 Ἐπφῦς μάν τήνος τὰ πρόαν—λέγομες δὲ πρόαν θην
πάντα—νίτρον καὶ φῦκος ἀπὸ σκανῆς ἀγοράσδων
ἦνθε φέρων ἄλας ἄμιν, ἀνὴρ τρισκαιδεκάπηγυς.

ΓΟΡΓΩ

- Χώμος ταυτᾶ ἔχει, φθόρος ἀργυρίω, Διοκλείδας.
ἑπταδράχμωσ κυνάδας, γραιᾶν ἀποτίλματα πηρᾶν,
20 πέντε πόκωσ ἔλαθ' ἐχθές, ἄπαν ῥῦπον, ἔργον ἐπ' ἔργω.
Ἄλλ' ἴθι τῶμπέχονον καὶ τὰν περονατρίδα λάξου.
Βᾶμες τῶ βασιλῆος ἐς ἀφνειῶ Πτολεμαίω
θασόμεναι τὸν Ἄδωνιν· ἀκούω χρῆμα καλόν' τι
κοσμεῖν τὰν βασίλισσαν.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

Ἐν ὀλβίῳ ὄλβια πάντα.

ΓΟΡΓΩ

- 25 Ὦν εἶδες, ὦν εἶπαις κεν ἰδοῖσα τὸ τῷ μὴ ἰδόντι.
Ἔρπειν ὦρα κ' εἶη.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

ἀεργοῖς αἰὲν ἑορτά.

- Εὐνόα, αἶρε τὸ νίμμα καὶ ἐς μέσον, αἰνόθρυπτε,
θές πάλιν· αἱ γαλέαι μαλακῶσ χρήζοντι καθεύδειν.
Κινεῦ δῆ. Φέρε θάσσον ὕδωρ. Ὑδατος πρότερον δεῖ.
30 Ἄ δὲ σμάμα φέρει. Δός ὅμως. Μὴ πλεῖον, ἄπληστε,
ἔγχει ὕδωρ. Δύστανε, τί μερ τὸ χιτώνιον ἄρδεις;
Παῦε. Ὅποια θεοῖς ἐδόκει, τοιαῦτα νένημι.
Ἄ κλάξ τὰς μεγάλας πᾶ λάρνακος: Ὡδε φέρ' αὐτάν.

ΓΟΡΓΩ

- Πραξινοά, μάλα τοι τὸ καταπτυχές ἐμπερόναμα
35 τοῦτο πρέπει· λέγε μοι, πόσσω κατέθα τοι ἀφ' ἰστώ:

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

Μὴ μνάσῃς, Γοργοῖ· πλέον ἀργυρίῳ καθαρῷ μνᾶν
ἢ δύο· τοῖς δ' ἔργοις καὶ τὴν ψυχὰν ποτέθηκα.

ΓΟΡΓΩ

Ἄλλὰ κατὰ γνώμην ἀπέβα τοι.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

Τοῦτό κεν εἴπαις.

- Τῶμπέχονον φέρε μοι, καὶ τὴν θολίαν κατὰ κόσμον
40 ἀμφίθεες. Οὐκ ἀξῶ τυ, τέκνον. Μορμῶ, δάνκει ἵππος.
Δάκρυ' ὅσσο' ἐθέλεις, χολὸν δ' οὐ δεῖ τυ γενέσθαι.
Ἐρπώμες. Φρυγία, τὸν μικρὸν παῖσδε λαβοῖσα,
τὴν κύν' ἔσω κάλεσον, τὴν αὐλείαν ἀπόκλαξον.—
Ἦ θεοί, ὅσσοις ὄχλος! Πῶς καὶ πακα τοῦτο περᾶσαι
45 χρῆ τὸ κακόν· μύρμακες ἀνάριθμοι καὶ ἄμετροι.
Πολλά τοι, ὦ Πτολεμαῖε, πεποιήται καλὰ ἔργα
ἀνάτοις ὁ τεκῶν· οὐδεὶς κακοεργὸς
δαλεῖται τὸν ἰόντα παρέρπων Αἰγυπτυστί,
οἷα πρὶν ἐξ ἀπάτας κεκροτημένοι ἄνδρες ἔπαισδον,
50 ἀλλάλοις ὄμαλοῖ, κακὰ παίγνια, πάντες ἐρινοί.
Ἄδιστα Γοργοῖ, τί γενώμεθα· τοὶ πολεμισταὶ
ἵπποι τοῦ βασιλῆος. Ἄνερ φίλε, μὴ μὲ πατήσῃς.
Ὅρθος ἀνέστα ὁ πυρρός· ἴδ' ὡς ἄγριος. Κυνοθαρσῆς
Εὐνόα, οὐ φευξῆ· Διαχρησέεται τὸν ἄγοντα.
55 Ὠνάθην μεγάλως, ὅτι μοι τὸ βρέφος μένει ἔνδον.

ΓΟΡΓΩ

Θάρσει, Πραξινόα· καὶ δὴ γεγενήμεσθ' ὀπισθεν,
τοὶ δ' ἔβαν ἐς χώραν.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

Καυτὰ συναγείρομαι ἤδη.

Ἴππον καὶ τὸν ψυχρὸν ὄφιν τὰ μάλιστα δεδοίκα
ἐκ παιδός. — Σπεύδωμες· ὄχλος πολὺς ἄμμιν ἐπιρρεῖ.

ΓΟΡΓΩ

Εξ αὐλάς, ὦ μάτερ·

ΓΡΑΥΣ

Ἐγών, ὦ τέκνα.

ΓΟΡΓΩ

60

εὐμαρές ;

Παρενθεῖν

ΓΡΑΥΣ

Ἐς Τροίαν πειρώμενοι ἦνθον Ἀχαιοί,
κάλλιστα παίδων' πείρα θην πάντα τελεῖται.

ΓΟΡΓΩ

Χρησιμῶς ἂν πρεσβυτις ἀπόχρητο θεσπίξασα.

ΠΡ ΕΙΝΟΑ

Πάντα γυναῖκες ἴσαντι, καὶ ὡς Ζεὺς ἠγάγεθ' Ἥρην.

ΓΟΡΓΩ

65 Θᾶσαι Πραξινοά, περὶ τὰς θύρας ὄσσοις ἄμιλος.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

Θεσπέσιος.— Γοργοῖ, δὸς τὰν χέρα μοι· λάβε καὶ τῷ,
Εὐνόα, Εὐτυχίδος· πότεχ' αὐτῆ, μὴ τι πλανηθῆς.

Πᾶσαι ἄμ' εἰσένθωμες· ἀπρίξ ἔχει, Εὐνόα, ἄμων.

Οἶμοι δειλαία, δίχα μευ τὸ θερίστριον ἦδη

70 ἔσχισται, Γοργοῖ. Πῶτ τῷ Διός, εἴ τι γένοιο

εὐδαίμων, ὦνθρωπε, φυλάσσεο τῷμπέχονόν μευ·

ΞΕΝΟΣ

Οὐκ ἐπ' ἐμὴν μὲν, ἄμως δὲ φυλαξεῦμαι.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

ἽΟχλος ἄθρως.

Ὡθεῦνθ' ὡσπερ ἕες.

ΞΕΝΟΣ

Θάρσει, γύναι· ἐν καλῷ εἰμές.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

- 75 Κεῖς ὄρας κῆπειτα, φίλ' ἀνδρῶν, ἐν καλῇ εἵης
 ἄμμε περιστέλλων. Χρηστῷ κῆκτίριμονος ἀνδρός.
 Φλίβεται Εὐνόα ἄμιν' ἄγ', ὦ δειλὰ τύ, θιάζευ.
 Κάλλιστ' «ἐνδοὶ πᾶσαι» ὁ τὰν νυδὸν εἶπ' ἀποκλάξας.

ΓΟΡΓΩ

Πραξινόα, πόταγ' ὦδε. Τὰ ποικίλα πρᾶτον ἄθρησον·
 λεπτά καὶ ὡς χαρίεντα. Θεῶν τεχνάσματα φασεῖς.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

- 80 Πότνι' Ἀθαναία, ποῖαί σφ' ἐπόνασαν ἔριθοι,
 ποῖοι ζυγράφοι τάκριθέα γράμματ' ἔγραψαν.
 Ὡς ἔτυμ' ἐστάκαντι, καὶ ὡς ἔτυμ' ἐνδινεῦντι,
 ἔμφυχ', οὐκ ἐνουφαντά. Σοφόν τοι χρῆμ' ὠνθρωπος.
 Αὐτὸς δ' ὡς θαητὸς ἐπ' ἀργυρέω κατάκειται
 85 κλισμῷ, πρᾶτον ἴουλον ἀπὸ κροτάφων καταβάλλων,
 ὁ τριφίλητος Ἄδωνις, ὃ κῆν Ἀχέροντι φιλεῖται.

ΕΤΕΡΟΣ ΞΕΝΟΣ

Παύσασθ', ὦ δύστανοι, ἀνάνυτα κωτίλλοισαι,
 τρυγόνες. Ἐκκναισεῦντι πλατειάσδοισαι ἅπαντα.

ΓΟΡΓΩ

- Μᾶ, πόθεν ὠνθρωπος : τί δὲ τίν, εἰ κωτίλαι εἰμές ;
 90 πασάμενος ἐπίτασσε. Συρακοσίαις ἐπίτασσεις ;
 ὡς εἰδῆς καὶ τοῦτο· Κορίνθιαί εἰμές ἄνωθεν,
 ὡς καὶ ὁ Βελλεροφῶν· Πελοποννασιστὶ λαλεῦμες.
 δωρίσδεν δ' ἔξεστι, δοκῶ, τοῖς Δωριέεσι.

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

- Μῆ φύη, Μελιτώδες, ὅς ἀμῶν καρτερὸς εἶη,
 95 πλὰν ἑνός. Οὐκ ἀλέγω, μή μοι κενεὰν ἀπομάξῃς.

ΓΟΡΓΩ

Σιγᾶ, Πραξινόα· μέλλει τὸν Ἄδωνιν ἀεῖδειν
 ἅ τὰς Ἀργείας θυγάτηρ πολυιδρίς αἰοιδός.

ἄτις καὶ πέρυσιν τὸν ἰάλεμον ἀρίστευσε·
φθεγγεῖται τι, σάφ' οἶδα, καλόν· διαθρύπτεται ἤδη.

ΓΥΝΗ Ἀοιδός.

- 100 Δέσποιον, ἃ Γολγῶς τε καὶ Ἰθάλιον ἐφίλησας,
αἰπεινόν τ' Ἐρυκά, χρυσῇ παίζοισ' Ἀφροδίτα,
οἶόν τοι τὸν Ἀδωνιν ἀπ' ἀενάω Ἀχέροντος
μηγί δυωδεκάτῃ μαλακαὶ πόδας ἄγαγον Ὀραι.
Βάρδισταὶ μακάρων Ὀραι φίλαι, ἀλλὰ ποθειναὶ
- 105 ἔρχονται πάντεσσι θροτοῖς αἰεὶ τι φορεῦσαι.
Κύπρι Διωναία, τὸ μὲν ἀθανάταν ἀπὸ θνατᾶς,
ἀνθρώπων ὡς μῦθος, ἐποίησας Βερενίκαν,
ἀμβροσίαν ἐς στήθος ἀποστάξασα γυναικός.
τὴν δὲ χαρίζομένα, πολυώνυμε καὶ πολύναι,
- 110 ἃ Βερενικεῖα θυγάτηρ Ἐλένης εἰκυῖα
Ἄρσινόα πάντεσσι καλοῖς ἀτιτάλλει Ἀδωνιν.
Πὰρ μὲν ὀπώρα κεῖται, ὅσα δρυὸς ἄκρα φέροντι,
πὰρ δ' ἀπαλοὶ κάποι πεφυλαγμένοι ἐν ταλαρίσκοις
ἀργυρέοις, Συρίω δὲ μύρω χρύσει' ἀλάδαστρα.
- 115 Εἶδατα θ' ὅσσα γυναικὲς ἐπὶ πλαθάνῃ πονέονται,
ἄνθηα μίσγοισαι λευκῇ παντοῖα μαλεύρω,
ὅσσα τ' ἀπὸ γλυκερῷ μέλιτος τὰ τ' ἐν ὑγρῇ ἐλαίῳ,
πάντ' αὐτῇ πετεηνά καὶ ἔρπετὰ τεῖδε πάρεστι.
Χλωραὶ δὲ σικιάδες μαλακῇ θρίθοντες ἀνήθη
- 120 δεδμανθ'· οἳ δ' ἔτι κῶροι ὑπερπωτῶνται Ἐρωτες,
οἳοι ἀηδονιδῆες ἀεξομενᾶν ἐπὶ δένδρων
πωτῶνται πτερύγων πειρώμενοι ὄζον ἀπ' ὄζω.
Ἦ ἔβενος, ὦ χρυσός, ὦ ἐκ λευκῷ ἐλέφαντος
αἰετοὶ οἰνοχόον Κρονίδα Διὶ παῖδα φέροντες,
- 125 πορφυρεοὶ δὲ τάπητες ἄνω μαλακώτεροί ὕπνω
ἃ Μίλατος ἔρει, χῶ τὰν Σαμίαν κᾶτα βόσκων·
«Ἔστρωται κλίνα τῇ Ἀδώνιδι τῇ καλῇ ἀμά».
Τὰν μὲν Κύπρις ἔχει, τὰν δ' ὁ ῥοδόπαχυς Ἀδωνις.
Ὀκτωκαιδεκέτης ἢ ἐννεακαίδεχ' ὁ γαμβρός·
- 130 οὐ κεντεῖ τὸ φιλημ', ἔτι οἳ περὶ χεῖλεα πυρρά.
Νῶν μὲν Κύπρις ἔχουσα τὸν αὐτᾶς χαίρετῷ ἄνδρα.
Ἀῶθεν δ' ἀμές νιν ἅμα δρόσῳ ἀθρόαι ἔξω

- οἴσευμες ποτὶ κόματ' ἐπ' αἰόνι πτόοντα·
 λύσασαι δὲ κόμαν καὶ ἐπὶ σφυρὰ κόλπον ἀνεῖσαι
 135 στήθεσι φαινομένοις λιγυρᾶς ἀρξώμεθ' αἰοιδᾶς.
 «Ἐρπεις ὦ φίλ' Ἄδωνι, καὶ ἐνθάδε κείς Ἀχέροντα
 ἡμιθέων, ὡς φαντί, μονώτατος. Οὐτ' Ἀγαμέμνων
 τοῦτ' ἔπαθ', οὐτ' Αἴας ὁ μέγας βαρυμάνιος ἦρωε,
 οὔθ' Ἐκτωρ Ἐκάβης ὁ γεραίτερος εἵκατι παίδων,
 140 οὐ Πατροκλῆς, οὐ Πύρρος ἀπὸ Τροίας πάλιν ἐλθών,
 οὔθ' οἱ ἔτι πρότερον Λαπίθαι καὶ Δευκαλίωνες,
 οὐ Πελοπηγιάδαι τε καὶ Ἄργεος ἄκρα Πελασγῶ.
 Ἰλαθι νῦν, φίλ' Ἄδωνι, καὶ ἐς νέωτ' εὐθυμήσαις.
 Καὶ νῦν ἦνθες, Ἄδωνι, καὶ ὅκκ' ἀφίκη, φίλος ἤξεῖς».

ΓΟΡΓΩ

- 145 Προξινόα, τί χρήμα σοφώτερον ἢ θήλεια·
 Ὀλβία ὅσσα ἴσασι, πανολβία ὡς γλυκὺ φωνεῖ.
 ὦρα ὅμως κείς οἶκον, Ἀνάριστος Διοκλείδας·
 χώνηρ ὄξος ἄπαν, πεινᾶντι δὲ μηδὲ ποτένθηε.
 Χαῖρε, Ἄδων ἀγαπητέ· καὶ ἐς χαίροντας ἀφίκει.

4

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ
Ο ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΤΑΞΙΩΝ
ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥ ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ
ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΥΠΟ
ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ, Δ. Φ.
ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ-ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ
ΟΔΟΣ ΦΙΛΟΘΕΑΣ & ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

(Παρά τὸ Μητροπολιτικὸν Μέγαρον)

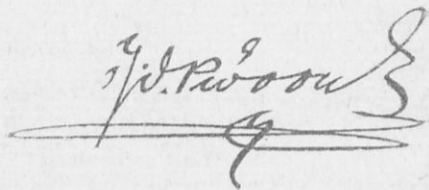
Τὸ ἔρεισμα τῆς κατὰ πάντας τοὺς αἰῶνας πνευματικῆς κινήσεως καὶ ἡ ἀκένωτος φωτὸς πηγῇ, ἐξ ἧς καταυγάζεται ἡ ἀνθρωπότης, εἶναι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς, τῶν ὁποίων οἱ πλείστοι διδάσκονται ἐν τοῖς σχολείοις τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κατανόησις τούτων παρὰ τῆς μαθητιώσης ἰδίᾳ νεότητος ἀποβαίνει διὰ ποικίλους λόγους ἄκρως δυσχερῆς, ἔγνωμεν νὰ ἐκδώσωμεν διὰ ταύτην πρωτοτύπους τῶν εἰρημένων τῆς ἀρχαιότητος ποιητῶν καὶ συγγραφέων **Σχολικὰς μεταφράσεις**, δι' ὧν αἴρονται αἱ σοβαραὶ τῆς ἔρμηνείας δυσχέρειαι, αἵτινες ἀφ' ἐνὸς μὲν χαλιουοῦσι τὴν προθυμίαν πρὸς ἐπίμονον μελέτην τῶν ἀθανάτων ποιητῶν καὶ συγγραφέων τῆς προγονικῆς ἡμῶν εὐκλείας, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατατρίβουσι χρόνον πολύτιμον ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἐπὶ μεγίστη ζημίᾳ τοῦ τῆς ἐμβριθύσεως σταδίου, ἐν ᾧ τὰ μάλιστα ὁ νοῦς δξύνεται καὶ θετικῶς καλλιεργεῖται.

Οἱ ποιούμενοι χρῆσιν τῶν ἡμετέρων σχολικῶν μεταφράσεων θέλουσι κατανοήσει εὐχερῶς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς, διότι ἡμεῖς οὐδὲν τὸ σκοτεινὸν καὶ ἀσαφὲς ἐν αὐτοῖς ἀφήκαμεν ἀνερμήνευτον. Διὰ τῶν ἐν παρενθέσει διπλῶν καὶ τριπλῶν πολλάκις ἐπεξηγήσεων καὶ πραγματικῶν παρατηρήσεων καὶ τῶν ἐν ἀγκύλαις προσθηκῶν καὶ νοημάτων, ἅτινα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις παρελείποντο διὰ τὰς ἀλλοίας τοῦ τότε λόγου συνθήκας, ἐξωμαλύναμεν τελείως τὸ ἔδαφος τῆς πλήρους ἔρμηνείας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοιαύτη ἐπισώρευσις τῶν πολλαπλῶν ἐπεξηγήσεων καὶ προσθηκῶν δυνατὸν νὰ ἐπιφέρῃ σύγχυσιν, συνιστῶμεν τοῖς ἀναγνώσταις, ὅπως ἀντιπαρέρχονται πᾶν τὸ ἐν ἀγκύλαις καὶ παρενθέσειν ἐὰν θέλωσι νὰ ἔχωσιν ἀμεσώτατα τὴν εἰς τὸ νέον ἀπόδοσιν τοῦ κειμένου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Νοεμβρίου 1927

ΙΩΑΝΝΗΣ Θ. ΡΩΣΣΗΣ, δ.φ.
Γυμνασιάρχης.

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουσι κάτωθεν τὴν ὑπογραφήν μου



ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ
ΤΟΥ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ
Θ Θ Υ Κ Υ Δ Ι Δ Θ Υ

BIBLION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 34

Ἡ παρ' Ἀθηναίοις δημοσία ταφή
τῶν ἐν πολέμοις πεσόντων

1.—Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χειμῶνα [τοῦ πρώτου δηλ. ἔτους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου] οἱ Ἀθηναῖοι θέτοντες εἰς χρῆσιν(=χρῶμενοι) τὸν ἐκ τῶν πατέρων τῶν παραδεδομένον νόμον [τοῦ νὰ θάπτωσι δηλ. δημοσίᾳ δαπάνῃ τοὺς ἐν πολέμῳ πεσόντας] ἔθαψαν (=ταφὰς ἐποιήσαντο) δημοσίᾳ δαπάνῃ ἐκείνους, οἵτινες πρῶτοι ἐν τῷ παρόντι πολέμῳ ἐφρονεῦθησαν [ἤτοι τοὺς ἐν ταῖς μάχαις ταῖς μνημονευομέναις ἐν Βιβλ. Β', ιθ', 2 καὶ κβ', 2] καθὼς καὶ τοὺς ἐν τῇ κατὰ θάλασσαν ἐκστρατείᾳ καὶ τοὺς ἐν τῇ Ποιδαίᾳ] κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον.

2.—Τὰ μὲν ὅσα τῶν φρονευθέντων (ἧ: τῶν ἀπελθόντων ἐκ τοῦ κόσμου τούτου=τῶν ἀπογενομένων) ἐπὶ τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκφορᾶς (=πρότεριτα) ἐκθέντουσι δημοσίᾳ, ἀφοῦ κατασκευάσωσι παράπηγμά τι (=σκηνήν ποιήσαντες) [ἐν τῇ ἀγορᾷ], καὶ ἕκαστος (ἐκ τῶν συγγενῶν) φέρων ἐπιθέτει (=ἐπιφέρει) διὰ τὸν ἑαυτοῦ νεκρὸν, ὅτι ἂν θέλῃ. 3 — Ὅταν δὲ γίνηται ἡ ἐκφορά, ἄμαξαι [νεκροφόροι] φέρουσι κυπαρισσίνας τεφροδόχους κάλπας (=λάρνακας) δι' ἐκάστην φυλὴν μίαν. Ἐκάστου δὲ τὰ ὅσα εὗρισκονται μέσα εἰς τὴν τεφροδόχον κάλπην τῆς φυλῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἕκαστος ἀνήκεν (=ἔνεστι δέ... φυλῆς=τὰ δ' ὅσα ἕκάστου ἔνεστι τῇ λάρνακι τῆς φυλῆς, ἧς ἕκαστος ἦν.) Ἐν δὲ νεκροκράββατον κενὸν (δηλ. ἄνευ λάρνακος) κεκαλυμμένον [μόνον διὰ νεκρικῆς σινδόνης] (=ἔστρωμένη) φέ-

ρεται [με τὰς χεῖρας] τὸ διὰ τοὺς μὴ φανεύοντας (δηλ. διὰ τοὺς μὴ εὐρεθέντας πρὸς ἀποκομιδὴν=τῶν ἀφανῶν). 4. — Συνοδεύει δὲ τὴν ἐκφορὰν (κηδεύει = συνεκφέρει), ὅποιος θέλει καὶ ἐκ τῶν πολιτῶν καὶ ἐκ τῶν ξένων [τουθ' ὅπερ ἀπηγορεύετο ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς κηδεύαις] προσέτι δὲ καὶ (=καὶ) γυναῖκες αἱ συγγενεῖς παρευρίσκονται εἰς τὴν ταφὴν (=ἐπὶ τὸν τάφον) θρηνοῦσαι.

5. Θέτουσιν λοιπὸν [τὰς λάρνακας] εἰς τὸ δημόσιον νεκροταφεῖον (=σῆμα), τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ ὄρειοτάτου προαστίου τῆς πόλεως [τοῦ ἔξω δηλ. Κεραμεικοῦ, ἧτοι περὶ τὴν νῦν Ἁγίαν Τριάδα] καὶ πάντοτε (ἧτοι ἀφ' οὗτου καθιερώθη τὸ ἔθιμον τοῦτο) ἐν αὐτῷ θάπτουσι τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις φονευθέντας καὶ ἐξ αὐτῶν περιληφθέντας (=τοὺς ἐκ τῶν πολέμων), πλὴν βεβαίως τοὺς ἐν τῷ Μαραθῶνι πεσόντας· ἐκείνων δὲ τῶν Μαραθονομάχων ἐπειδὴ ἔκριναν τὴν ἀνδρείαν ἐξέχουσαν (ὑπέροχον=διαπρεπῆ) [τῶν ἄλλων] ἐκεῖ (ἐπὶ τοῦ πεδίου δηλ. τῆς μάχης=αὐτοῦ) καὶ τὸν τάφον ἔκαμον (:ἐκεῖ ἔθαψαν).

6. Όταν δὲ μετὰ τὸ χῶμα καλύψωσι [τὰς λάρνακας], ἀνὴρ ἐκλεγμένος ὑπὸ τῆς πόλεως [διὰ τῆς βουλῆς] ὅστις καὶ κατὰ τὸν νόον (=γνώμη τε) ἠθέλε νομίζεσθαι ὅτι εἶναι συνετός (=μὴ ἀξύνετος) καὶ κατὰ τὴν ὑπόληψιν (=ἀξιόματι) ἠθέλε προέχει, οὗτος ἐκφωνεῖ πρὸς τιμὴν αὐτῶν τὸν ἀρμύζοντα εἰς τὴν ἀνδρείαν τῶν ἐπαινετικὸν λόγον μετὰ δὲ τοῦτο ἀπέρχονται.

7. Τοιαυτοτρόπος μὲν θάπτουσι [τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις πεσόντας]· καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, ὡσάκις ἠθέλε παρουσιασθῆ εἰς αὐτοὺς τοιαύτη εὐκαιρία, ἔθετον εἰς χρῆσιν τὸν νόμον τοῦτον (τοῦ νὰ θάπτωσι δηλ. δημοσίᾳ δαπάνῃ).

8. Πρὸς τιμὴν λοιπὸν τούτων τῶν πρώτων φονευθέντων, ὁ Περικλῆς ὁ υἱὸς τοῦ Ξανθίου ἐξελέγη, ἵνα ὁμιλήσῃ καὶ ὅτε ἐπλησίαζεν ἢ κατάλληλος πρὸς τοῦτο σιμῆ (=*ἐπειδὴ* καιρὸς ἐλάμβανε) [τῆς διὰ τοῦ χώματος δηλ. κατακαλύψεως τῶν λαρνάκων] ἀφοῦ ἐπροχώρησεν ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς ταφῆς (=ἀπὸ τοῦ σήματος) καὶ ἀέβη εἰς βῆμα, ὅπερ εἶχε κατασκευασθῆ ὑψηλόν, ἵνα ἀκούηται ὅσον τὸ δυνατόν εἰς μεγαλυτέραν ἔκτασιν ἐκ τοῦ περιερισκομένου πλήθους, ἔλεγε τοιαῦτα περὶ τούτου:

Ο ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 35

1.—«Οἱ μὲν περισσώτεροι (=οἱ μὲν πολλοὶ) ἔξ ἐκείνων οὔτινες ἔχουσιν ὁμιλήσει ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου (=ἐνθάδε) ἕως τώρα (=ἤδη) συνηθίζουσιν νὰ ἐπαινῶσι [τὸν νομοθέτην] τὸν προσθέσαντα εἰς τὸν [περὶ ταφῆς πάτριον] νόμον τὸν [ἐπιτάφιον] τοῦτον λόγον. διότι κατὰ τὴν γνώμην τῶν εὐπρεπῆς εἶναι (=ὡς καλὸν [δὲν] αἰτ. ἀπολ.) νὰ ἐκφωνῆται αὐτὸς πρὸς τιμὴν τῶν ἐν τοῖς πολέμοις πεσόντων καὶ ἐκ τοῦ πεδίου τῶν πολέμων παραλαμβάνομένων καὶ θάπτομένων.

[Εἰς μὲ ὅμως ἐὰν ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ κρίνω (=εἰ δ' ἔμοι ἔξην κρίνειν)] θὰ ἐνόμιζον (=ἔδόκει ἄν) 1) ὅτι εἶναι ἀρετὸν αἰ ἐνδεξιεῖς τῆς τιμῆς (=εἰς τιμᾶς) πρὸς τοὺς ἄνδρας, οὔτινες ἐμπράκτω, (=ἔρωφ) ἀνεδείχθησαν [ἐν τῇ μάχῃ] ἄνδρες γενναῖοι (=ἀγαθῶν), ἐμπράκτως καὶ νὰ ἀποδίδονται (=δηλοῦσθαι), ὁποίας [δηλ. ἐνδείξεις τιμῆς] καὶ σήμερον βλέπετε ὅτι παρεσκευάσθησαν ὑπὸ τῆς πόλεως (=δημοσίας), καθ' ὅσον ἀποβλέπει τὴν ταφὴν ταύτην· καὶ 2) [ὅτι εἶναι εὐλογον (=εἰκὸς εἶναι)] ἡ πίστις (=τὸ πιστευθῆναι) [τῶν ἀκροατῶν] περὶ τῶν ἀρετῶν πολλῶν [ἐπαινουμένων] νὰ μὴ ἐξαρεῖται (ἤ:διακυβεύβηται) ἔξ ἐνὸς ἀνθρώπου, ὅστις ἤθελεν ὁμιλήσει εἴτε καλὰ εἴτε κακὰ (=καὶ μὴ ἐν ἐνί... πιστευθῆναι=καὶ εἰκὸς ἐστὶ τὸ πιστευθῆναι τὰς ἀρετὰς πολλῶν μὴ κινδυνεύεσθαι ἐν ἐνί ἀνδρὶ εὐ τε καὶ χεῖρον εἰπόντι).

2.—Διότι δύσκολον εἶναι νὰ τηρήσῃ τις τὸ προσῆκον μέτρον εἰς τὸν λόγον (ἢ: νὰ ὁμιλήσῃ τις ἐπιτυχῶς=τὸ μετρίως εἰπεῖν), ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, καθ' αἷς (=ἐν ᾧ) καὶ ἡ ἰδέα περὶ τοῦ ὅτι ὁ ῥήτωρ λέγει τὴν ἀλήθειαν (=καὶ ἡ δόκησις τῆς ἀληθείας) μετὰ κόπου (=μόλις) εὐρίσκει ἐδρασαν πίστιν (:ῥιζοῦται=βεβαιοῦται). Διότι καὶ ὁ τὰ πράγματα ἀκριβῶς γινώσκων (ἢ: καὶ ὁ αὐτόπτης μάρτυς τῶν ὑμνουμένων ἄθλων=ὁ τε ξυνειδῶς) καὶ διὰ τοῦτο εὖνους [τοῖς ἐπαινουμένοις] ἀκροατῆς, ἴσως ἤθελε νομίσαι ὅτι τὰ πράγματα (δηλ. αἱ ἀρεταὶ) ἐκτίθενται ἑλλιπέστερόν [πως] ἐν σχέσει πρὸς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα αὐ-

τὸς καὶ θέλει [νὰ ἐκτίθενται] καὶ γνωρίζει [ὅτι ἐπράχθησαν]· καὶ ὁ μὴ γινώσκων αὐτὰ (ἦ: καὶ ὁ ἀγνωθῶν τὴν δοῦσιν τῶν φρονευνθέντων=ὁ τε ἄπειρος) ἔνεκα φθόνου [ἴσως ἤθελε νομίσει (= τὰχ' ἂν νομίσειε)] ὅτι, *τινὰ* (=ἔστιν ἅ) [ἔξ αὐτῶν] καὶ μεθ' ὑπερβολικὸν μάλιστα τρόπον λέγονται (=καὶ πλεονάζεσθαι), *δοῶντες ἤθελεν ἀκούει* (=εἰ ἀκούοι) τι ὑπερβαῖνον τὰς φυσικὰς του δυνάμεις.

Διότι μέχρι τοῦ σημείου τούτου εἶναι ἀνεκτοὶ οἱ περὶ ἄλλων ἔπαινοι, ἐν ὅσῳ ἕκαστος στοχάζεται ὅτι καὶ ὁ ἴδιος εἶναι ἱκανὸς νὰ πράξῃ τι ἔξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἤκουσεν ὡς πρὸς δὲ τοὺς ὑπερβολικοὺς ἐπαινοὺς αὐτῶν [τούτων, τὰ ὁποῖα ἤκουσε] ἔνεκα φθόνου (=φθονοῦντες) εὐθύς καὶ (=ἤδη καὶ) δυσπιστοῦσι.

3.— Ἀφοῦ ὁμως ὑπὸ τῶν προγόνων (=τοῖς πάλοι) ἡ ἐπικηδεῖος αὐτῆ τελετῆ (=ταῦτα) ἐνεκρίθη (:δόκιμος, παραδεκτὴ ἐκρίθη=ἐδοκιμάσθη) ὅτι κοσμουμένη καὶ δι' ἐπιταφίου λόγου (=οὔτως) καλῶς ἔχει, καθῆκον ἔχω (=χρὴ) καὶ ἐγὼ ἀκολουθῶν τὸ ἔθιμον τοῦτο (=τῷ νόμῳ) νὰ προσπαθῆσω νὰ ἱκανοποιήσω (:ἀνταποκριθῶ) (=τυχεῖν) ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον καὶ τὴν θέλησιν ἕκαστου ἔξ ὑμῶν καὶ τὴν δοξασίαν (γνώμην=δόξην), [τὴν ὁποῖαν εἴτε ἐκ τῶν μαρτυριῶν ἄλλων εἴτε ἔξ ἰδίας πείρας ἔχετε περὶ τῶν πεσόντων].

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 36

1.—Θὰ ἀρχίσω δὲ [τὸν ἔπαινον] πρῶτον ἀπὸ τῶν προγόνων· διότι ὄχι μόνον καθῆκον (=δίκαιον) ἀλλὰ καὶ πρέπον συνάμα (=δίκαιον καὶ πρέπον δ' ἅμα) [εἶναι] ἐν τῇ τοιαύτῃ περιστάσει (δηλ. ἐν ἐπικηδείῳ τελετῇ, οἷα ἡ προκειμένη=ἐν τῷ τοιῷδε) εἰς αὐτοὺς νὰ ἀποδίδηται αὐτῆ ἢ προτίμησις τῆς μνημονεύσεως. Διότι τὴν χώραν (τὴν Ἀττικὴν δηλ.) πάντοτε τῆς αὐτῆς φυλῆς [καὶ ὄχι μιγάδες] ἄνθρωποι κατοικοῦντες (=οἱ αὐτοὶ) ἐν κληρονομικῇ ἀλλήλουχίᾳ τῶν ἐπερχομένων γενεῶν (=διαδοχῇ τῶν ἐπιγυνομένων) παρέδωσαν μέχρι τοῦδε [εἰς ἡμᾶς] ἐλευθέραν ἔνεκα τῆς ἀνδρείας των.

2.—“Ὄθεν (=καὶ) καὶ ἐκεῖνοι (δηλ. οἱ πρόγονοι οἱ μέχρι τῶν Περσικῶν) εἶναι ἄξιοι ἐπαινοῦ καὶ ἀκόμη περισσότερον οἱ πατέρες ἡμῶν [εἶναι ἄξιοι ἐπαινοῦ]· διότι οὗτοι ἐκτὸς ἐκείνων, τὰ ὁ-

ποια παρέλαβον παρὰ τῶν προγόνων (ἦτοι ἐκτὸς τῆς Ἀττικῆς) ἐπιπόνως (=μετὰ μεγάλων κινδύνων=οὐκ ἀπόνως) ἀποκτήσαντες ὅσην ἔχομεν ἐπικράτειαν (=ἀρχήν), εἰς ἡμᾶς τοὺς νῦν ὄντας (:τοὺς τώρα ὑπάρχοντας, ζῶντας) πρὸς τοῖς ἄλλοις κατέλιπον.

3.— Ὡς πρὸς δὲ τὰ περισσότερα καὶ σπουδαιότερα νεῦρα τοῦ κράτους (ἦτοι, ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν ὀργάνωσιν, παγίωσιν τῆς ἡγεμονίας, τὴν ἀΐξησιν τῶν φόρων) (=τὰ δὲ πλείω αὐτῆς) ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἐδῶ (=οἶδε) οἱ νῦν ἔτι ὄντες περιῖπου (=μάλιστα) ἐν τῇ μέσῃ ἡλικίᾳ ἐν τῇ ὁποίᾳ σταματᾷ ἡ περαιτέρω σωματικὴ ἀνάπτυξις (=ἐν τῇ καθεστηκυίᾳ ἡλικίᾳ) ἀκόμη ἠΰξῃσαμεν καὶ τὴν πόλιν καθ' ὅλα (δηλ. εἰς στρατὸν, στόλον φρούρια, χρῆμα κτλ.=τοῖς πᾶσι) ἐφωδιάσαμεν, ὥστε αὕτη μόνη τῆς νὰ εἶναι ἀσθετὴ καὶ εἰς πόλεμον καὶ εἰς εἰρήνην.

4.— Τούτων δὲ (=ὄν) (τῶν πατέρων μας δηλ. καὶ ἡμῶν τῶν σημερινῶν) τοὺς μὲν ἐπιθετικούς πολέμους, διὰ τῶν ὁποίων ἕκαστον μέρος [τῆς ἐπικρατείας] ἀπεκτῆθη, ἢ εἰάν κατά τι ἡμεῖς αὐτοὶ (=αὐτοὶ) ἢ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπεκρούσαμεν μετ' ἐνθουσιασμοῦ βάρβαρον ἢ Ἑλληνα πολέμιον ἐπερχόμενον, ἐγὼ θὰ παραλείψω (=ἐάσω), διότι δὲν θέλω νὰ μακρηγοῦμαι μεταξύ γυνωσκόντων ἀπὸ ὁποίου ὅμως ἐθνικοῦ ἰδεώδους (ἢ: ἀπὸ ὁποίων δὲ ἀρχῶν, ἀξιομάτων) ὀρμώμενοι (=ἀπὸ δ' οἷας ἐπιτηδεύσεως) ἐφθάσαμεν εἰς τὴν παρούσαν ἡγεμονίαν (ισχύν) (=ἐπ' αὐτὰ) καὶ μεθ' ὁποίων πολιτικῶν θεσμῶν ζῶντες καὶ ἐξ ὁποίων τρόπων ἐνεργείας ἐπηνεξήθη ἡ παρούσα τῆς πόλεως κατάστασις (=μεγάλα ἐγένετο), ταῦτα ἀφοῦ ἀναπτύξω (=δηλώσας) πρῶτον, θὰ ἔλθω [ἔπειτα] καὶ εἰς τὸ ἐγκώμιον τούτων δὲ τῶν προκειμένων νεκρῶν (=τῶνδε)· διότι νομίζω ὅτι αὐτὰ καὶ ὑπὸ τὰς συνθήμας ὑφ' ἃς διατελοῦμεν τώρα (=ἐπὶ τῷ παρόντι) δὲν ἠθελον λεχθῆ ἀνάγκαστα ταῦτα καὶ ὅτι ὠφέλιμον εἶναι (=ξύμφορον εἶναι) ἅπαντες οἱ παρευρισκόμενοι καὶ ἐκ τῶν πολιτῶν καὶ ἐκ τῶν ξένων νὰ ἀκούσητε μετὰ προσοχῆς ταῦτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 37

1.— Ἐχομεν δηλαδὴ πολίτευμα, τὸ ὁποῖον δὲν ζηλεύει [ὡς τὸ τῶν Σπαρτιατῶν] τῶν νόμους τῶν ἄλλων (:τῶν πλησίον=τῶν πέλας), διότι εἴμεθα ἡμεῖς αὐτοὶ (=αὐτοὶ) μᾶλλον παράδειγμα εἰς πάντα ἄλλον (=τινί) [ὡς λ. χ. εἰς τοὺς Ἑλλήσιους, Ἀργείους,

Συρακοσίους, Ρωμαίους] ἢ μιμηταὶ ἐτέρων. Καὶ κατὰ μὲν τὸ ὄνομα ἔχει ὀνομασθῆ δημοκρατία, διότι ἔχει ρυθμισθῆ στηριζομένη οὐχὶ εἰς τὴν μειοψηφίαν (=διὰ τὸ μὴ εἶς ὀλίγους οἰκεῖν), ἀλλὰ εἰς τὴν πλειοψηφίαν. Πάντες δὲ οἱ πολῖται κατὰ μὲν τοὺς νόμους ἔχουσιν ἴσα δικαιώματα ὡς πρὸς τὸς ἰδιωτικὰς τῶν διαφορὰς, ὡς πρὸς δὲ τῆς θεοῖν, τὴν ὁποίαν ἐν τῇ πολιτείᾳ ἕκαστος ἀξιοῖ (=κατὰ δὲ τὴν ἀξίωσιν) καθὼς ἕκαστος ἐν τινὶ κλάδῳ διακρίνεται, προτιμᾶται εἰς τὰ δημόσια ὑπουργήματα (=εἰς τὰ κοινὰ) οὐχὶ διότι προέρχεται ἐξ ὠρισμένης κοινωνικῆς τάξεως (=οὐκ ἀπὸ μέρους) μᾶλλον παρὰ διότι ἔχει ἰκανότητα (ἀξίαν) (=ἢ ἀπ' ἀρετῆς): οὐδὲ πάλιν, ἐπειδὴ εἶναι πένης (=κατὰ πένιαν), δύναται ὅμως νὰ πράξῃ τι καλὸν εἰς τὴν πόλιν, ἐμποδίζεται [ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων πραγμάτων (=τῶν κοινῶν)] διὰ τὴν ἀσημοίτητα (=ἀφανεΐα) τῆς κοινωνικῆς [αὐτοῦ] θέσεως.

2. Ζῶμεν δὲ ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ πολιτεύματος(=πολιτεύομεν δὲ) ἀνευ περιορισμῶν (=ἐλευθέρως) καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ δημόσια πράγματα καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ νὰ προσβλέπωμεν ἀλλήλους ὑπόπτως εἰς τὰς καθημερινὰς ἀσχολίας ἡμῶν (=τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων), διότι δὲν ὀργίζομεθα [ὡς οἱ ἐν Σπάρτῃ] κατὰ τοῦ πλησίον, ἐὰν οὗτος πράττῃ τι κατὰ τὴν ἀρέσκειάν (ὄρεξιν) του(=καθ' ἡδονὴν) καὶ διότι δὲν ἐπιβάλλομεν εἰς τὴν φυσιογνωμίαν ἡμῶν τὸ ὕψος τοῦ θυμωμένου [διὰ τοῦτο], τοῦθ' ὅπερ δὲν βλάπτει μὲν, ἀλλ' ὅμως μεγάλως ἐνοχλεῖ.

3—Ἐνῶ δὲ ἀνενοχλήτως(=ἀνεπαχθῶς) καταγιγνώμεθα μὲ τὰς ἰδιωτικὰς μῆς υποθέσεις, ἐν ταῖς σχέσεσι ἡμῶν πρὸς τὴν πολιτείαν (=τὰ δημόσια) δὲν παρῖβαινομεν τοὺς νόμους ἐνεκα σεβασμοῦ (=διὰ δέος) πρὸ πάντων [εἰς αὐτούς], διότι ὑπακούωμεν (=ἀκούομαι) καὶ εἰς τοὺς ἐκαστοὺς ἄρχοντας (=τῶν τε αἰεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων) καὶ εἰς τοὺς νόμους καὶ πρὸ πάντων [εἰς ἐκείνους], ὅσοι ἐξ αὐτῶν εἶναι νομοθετημένοι (=κεῖνται) πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀδικουμένων καὶ [εἰς ἐκείνους], ὅσοι, ἂν καὶ εἶναι ἄγραφοι [μὲν ἐπὶ λίθου, μετάλλων ἢ ξύλου, ἀλλ' ἐν τῇ συνειδήσει μόνον κεχαραγμένοι], ὄνειδος [παρὰ πάντων] ὁμολογούμενον φέρουσιν [εἰς ταὺς παραβαίνοντας αὐτούς].

ΚΕΦ. ΛΑΙΟΝ 38

1.— Ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ (=καὶ μὴν καὶ) ἐξεύρομεν εἰς ε-
 αὐτοὺς (=ἐπορισάμεθα) χάριν τοῦ πνεύματος (=τῆ γνώμη)
 πλείστα μέσα ἀναψυχῆς (=πλείστας ἀναπαύλας) ἀπὸ τῶν [βι-
 οτικῶν] κόπων, διότι τελοῦμεν (συνηθίζομεν) (=χρώμενοι) μὲν
 βεβαίως ἀγῶνας καὶ εορτὰς μετὰ θυσιαῶν (=θυσίας) δι' ὅλου τοῦ
 ἔτους, ἔχομεν δὲ (=χρώμενοι δὲ) ἴδια εὐπρεπῆ οἰκήματα, τῶν
 ὁποίων ἡ καθημερινή τέρεψις ἐκβάλλει (=ἀποδιώκει=ἐκπλήσ-
 σει) τὴν μελαγχολίαν (=τὸ λυπηρόν).

2.— Εἰσάγονται δὲ πρὸς τούτοις διὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως
 ἐκ πάσης χώρας τὰ πάντα καὶ συμβαίνει εἰς ἡμᾶς νὰ καρπώμεθα
 τὰ ἐν τῇ χώρᾳ μας (τῇ Ἀτικῇ δηλ.) (=αὐτοῦ) παραγόμενα ἀ-
 γαθὰ διὰ τῆς αὐτῆς ἀπολαύσεως (ἢ: διὰ ἀπολαύσεως μηδό-
 λως κατωτέρας) καθὼς καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

ΚΕΦ. ΛΑΙΟΝ 39

1.— Ὑπερέχομεν δὲ τῶν ἀντιπάλων μας (τῶν Λακεδαιμονίων
 δηλ.) καὶ ὡς πρὸς τὰς πολεμικὰς ἀσκήσεις κατὰ τὰ ἔξῃς.

Καὶ τὴν πόλιν μας δηλ. παρέχομεν [εἰς ὅλους] ἀναικτὴν (=
 κοινὴν) καὶ οὐδέποτε (=οὐκ ἔστιν ὅτε) μὲ τὸ νὰ ἐκδιώκωμεν
 τοὺς ξένους (=ξενηλασίας) ἐμποδίζομεν τινὰ ἢ ἀκροάματος ἢ
 θεάματος, ἀπὸ τῶν ὁποίων, εἰάν τις τῶν πολεμίων ἠθέλεν ἴδει,
 δύναται νὰ ὠφελῆθῃ, εἰάν [τοῦτο] δὲν ἠθέλε κρυφθῆ (=ὅ
 ὠφελῆθει=ὅ τις τῶν πολεμίων εἰ ἴδοι, ὠφελῆθει ἂν, εἰ μὴ
 κρυφθῆ), διότι ἔχομεν πεποιθήσιν ὅχι εἰς τὰς πολεμικὰς ἐ-
 τοιμασίας (=ταῖς παρασκευαῖς) καὶ εἰς τὰς ἀπάτας μᾶλλον ἢ
 εἰς τὴν εὐτολίμειαν, ἥτις ἀπορρέει (ἐκπηγαζει) ἐκ τοῦ ἰδικοῦ
 μας στήθους (=ἢ τῷ ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν εὐψύχῳ) καθ' ἣν σι-
 γμὴν βαδίζομεν εἰς τὴν δρεῖσιν (τὸν πόλεμον) (=εἰς τὰ ἔργα).

Καὶ ἐν τῷ ἐκπαιδευτικῷ συστήματι (=ἐν ταῖς παιδείαις) ἐ-
 κείνοι μὲν εὐθύς ἐκ νεαρᾶς (παιδικῆς) ἡλικίας ἐπιδιώκουσι (=
 μετέρχονται) τὴν ἀνδρείαν δι' ἐπιπόνου ἀσκήσεως, ἡμεῖς δὲ ἂν
 καὶ ἀναπαντικῶς (ἐν ἀνέσει=ἀναιμένως) ζῶμεν, οὐδαμῶς κα-
 τώτερον [ὡς πρὸς τὴν ἀνδρείαν] (ἢ: ἐπίσης εὐτόλμως=οὐδὲν
 ἥττον) βαδίζομεν πρὸς τοὺς κινδύνους (πολέμους) ἐν τοῖς ὁποι-
 οῖς οἱ ἀντίπαλοι εἶναι ἴσοι (=ἰσοπαλεῖς).

2.— Τρανοτάτη δὲ ἀπόδειξις [τούτου εἶναι τὸ ἔξῃς] (=τε-

κμήριον δὲ [τούτου τόδ' ἐστί])· οὔτε δηλ. οἱ Λακεδαιμόνιοι μόνοι των (=καθ' ἑαυτούς), ἀλλὰ μετὰ πάντων τῶν συμμάχων [των] εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἐκστρατεύουσι, καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ (=αὐτοί τε) ὁσάκις ἠθέλομεν ἐπέλθει κατὰ τῆς χώρας τῶν γειτόνων μας (=ἐπελθόντες τὴν τῶν πέλας [γῆν]), ἅν καὶ ἐν τῇ ξένη μαχόμεθα (=μαχόμενοι ἐν τῇ ἄλλοτρίᾳ), ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νικῶμεν ὄχι δυσκόλως (=τὰ πλεῖω κρατοῦμεν οὐ χαλεπῶς) τοὺς ἀμυνομένους ὑπὲρ τῶν ἐστιῶν των (=περὶ τῶν οἰκείων).

3.—Καὶ ὅλην ὁμοῦ τὴν δύναμιν ἡμῶν οὐδεὶς ἀκόμη πολέμιος προσέβαλεν, ἀφ' ἐνὸς μὲν διότι καὶ τοῦ ναυτικοῦ συγχρόνως ἐπιμελούμεθα, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι κατὰ ξηρὰν πέμπομεν [ἄνδρας] ἕξ ἡμῶν αὐτῶν [καὶ ὄχι συμμάχων] εἰς πολλὰ ὠχυρωμένα μέρη μας (=ἐπὶ πολλὰ [χωρία])· εἰ δὲ εἰς κανὲν μέρος ἔλθωσιν εἰς χεῖρας (:συμπλακῶσι=προσμείξωσι) μὲ τμημά τι ἕξ ἡμῶν καὶ εἰάν νικήσωσι τινὰς ἕξ ἡμῶν, καυχῶνται ὅτι πάντας ἡμᾶς ἀπέκρουσαν, καὶ εἰάν νικηθῶσι, [κηρύττουσιν] ὅτι ἐνίκηθησαν ὑφ' ἀπάντων ἡμῶν.

4.—Καὶ ἀληθῶς (=καίτοι), ἐπειδὴ (=εἰ) ἡμεῖς ριπτόμεθα εἰς τοὺς κινδύνους (=ἐθέλομεν κινδυνεύειν) [δαιτώμενοι] ἐν ἀνέσει (=θαθυμία=ἀνειμένος) μᾶλλον ἢ δι' ἐπιπόνων ἀσκήσεων (=μελέτη πόνων) καὶ μετ' ἀνδρείας οὐχὶ ἐπιβαλλομένης ἐκ τῶν νόμων μᾶλλον (=μετ' ἀνδρείας μὴ νόμον τὸ πλεῖον) [ὡς ἡ Σπαρτιακῆ], ἀλλὰ προερχομένης ἀπὸ τῶν συνηθειῶν τοῦ βίου (=τρόπον) ἀπομένει εἰς ἡμᾶς τὸ πλεονέκτημα (=περιγίγνεται ἡμῖν) νὰ μὴ καταπονώμεθα ἐκ τῶν προτέρων (=μὴ προκαμνεῖν) διὰ τοὺς μέλλοντας κινδύνους καί, ὅταν ὑποβληθῶμεν εἰς αὐτοὺς τοὺς κινδύνους, νὰ μὴ δεικνύμεθα ὀλιγώτερον καρτερόψυχοι (=μὴ φαίνεσθαι ἀτολμοτέρους) ἀπὸ τοὺς ἀδιακόπως μοχθοῦντας, καὶ [ἀπομένει εἰς ἡμᾶς τὸ πλεονέκτημα (=περιγίγνεται ἡμῖν)] καὶ ὡς πρὸς ταῦτα ἡ πόλις ἡμῶν νὰ εἶναι ἀξία νὰ θαναμῆται καὶ ὡς πρὸς ἄλλα ἀκόμη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 40

1.— Διότι εἴμεθα φιλάκαλοι (:ὑπηρετοῦμεν εἰς τὸ ὥραϊον=φιλάκαλοι) μετὰ λιτότητος (: μεθ' ἀπλότητος, μικρᾶς διατήσης =εὐτελείας) [διότι, ὅταν ἡ ἀπόλαυσις τοῦ καλοῦ καθίσταται προ-

νόμιον τοῦ πλούτου καὶ συμβαδίζει μὲ τὴν δαπάνην καὶ πολυτέλειαν, τότε ἀπομένει ὡς προσὸν ὀλίγων ἀνθρώπων καὶ ἀντὶ νὰ εἶναι ἰδεώδης ἢ λατρεία αὕτη γίνεται καθαρῶς ὑλιστικῇ] καὶ καλλιεργοῦμεν τὸ πνεῦμα ἡμῶν διὰ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἐπιστήμης (=φιλοσοφοῦμεν) ἄνευ τρυφηλότητος (=ἄνευ μαλακίας) καὶ τοῦ πλούτου κάμνομεν χρήσιν ἐν ἐκάστη εὐκαιρίᾳ πρὸς δρᾶσιν μᾶλλον (=καιρῷ ἔργου μᾶλλον) παρὰ πρὸς ἐπίδειξιν κομπορημοσύνης (=ἢ κόμπω λόγου), καὶ δὲν εἶναι αἰσχρὸν εἰς τινα νὰ ὁμολογῇ τὴν πενίαν, ἀλλὰ, [καὶ αἰσχρὸν ἂν νομίζῃ τις ὅτι εἶνε τοῦτο], αἰσχρότερον εἶναι τὸ νὰ μὴ ἀποφεύγῃ αὐτὴν διὰ τῆς ἐργασίας.

2.—Προσέτι δὲ (=τε) εἶναι δυνατὴ (=ἐνι=ἐνεστι) ἡ φροντίς εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς [τοὺς κυρίως δηλ. πολιτευομένους] περὶ τῶν οἰκείων συγχρόνως καὶ τῶν τῆς πολιτείας συμφερόντων, καὶ εἶναι δυνατόν εἰς τοὺς ἄλλους (τοὺς μὴ πολιτευομένους δηλ. ἦτοι τοὺς χειρῶνακτας, ἐπαγγελματίας κλ.), οὔτινες εἶναι ἀπησχολημένοι πρὸς ἄλλα βιοποριστικὰ ἔργα, νὰ γνωρίζωσιν ἐπαρκῶς (=μὴ ἐνδεῶς) τὰ τῆς πολιτείας· διότι μόνοι ἡμεῖς καὶ τὸν οὐδαμῶς τῶν πολιτικῶν μετέχοντα ὄχι ἀδιάφορον (=οὐκ ἀπράγμονα), ἀλλ' ἀχρηστον νομίζομεν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ (δηλ. σύμπας ὁ Ἀθηναϊκὸς λαός=αὐτοὶ) ἢ (=ἦτοι) τοῦλάχιστον ἀποφαινόμεθα διὰ τῆς ψήρου μας γνώμην περὶ τῶν ὑπ' ἄλλων προτεινομένων [βουλευμάτων] (=κρίνομεν) ἢ συλλαμβάνομεν ἰδίας ὀρθὰς γνώμας καὶ ὑποβάλλομεν αὐτὰς ὑπὸ τὴν κρίσιν ἄλλων [ὡς πολιτικοὶ ἢ ὡς μέλη τῆς βουλῆς] (=ἢ ἐνθυμούμεθα ὀρθῶς τὰ πράγματα)· διότι τοὺς λόγους δὲν θεωροῦμεν βλάβην εἰς τὰ ἔργα, ἀλλὰ μᾶλλον [διότι βλάβην θεωροῦμεν (=βλάβην ἠγοούμενοι)] τὸ νὰ μὴ προδιδαχθῶμεν διὰ λόγου πρότερον, πρὶν ἔλθωμεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα πρέπει [νὰ ἔλθωμεν].

3.—Διότι ὑπερόχως βεβαίως (=δὴ) ἔχομεν καὶ τὸ ἐξῆς [πλεονέκτημα]· δηλ. καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ κατ' ἐξοχὴν νὰ εἰμεθα τολμηροὶ [νὰ ἀναλαμβάνομεν τοὺς κινδύνους] (=ὥστε τολμᾶν τε οἱ αὐτοὶ μάλιστα) καὶ [κατ' ἐξοχὴν (=μάλιστα)] καλῶς νὰ σκεπτόμεθα (=ἐκλογίζεσθαι) περὶ τούτων, περὶ τῶν ὁποίων μέλλομεν νὰ ἐπιχειρήσωμεν· ὡς πρὸς τοῦτο δὲ (=ὅ) εἰς τοὺς ἄλλους ἢ μὲν ἀμάθεια φέρει θρασύτητα (:ἄλογον τόλμην), ἢ δὲ σκέ-

ψις δισταγμόν· *εὐψυχότατοι* (:ἀνδρειότατοι=κράτιστοι τὴν ψυχὴν) δὲ δικαίως δύνανται νὰ κριθῶσιν οἱ τὰ δεινὰ [τοῦ πολέμου] καὶ τὰ εὐχάριστα τῆς εἰρήνης σαφέστατα γινώσκοντες καὶ διὰ ταῦτα (δηλ. καὶ διὰ τὸ γινώσκειν) μὴ *παραιτούμενοι* (ἀποσνρόμενοι=ἀποτρεπόμενοι) ἐκ τῶν κινδύνων.

4.—*Καὶ ὡς πρὸς τὰ εὐγενῆ δὲ αἰσθήματα [τῆς φιλίας καὶ εὐεργεσίας]* (=καὶ τὰ ἐς ἀρετὴν) *διαφωνοῦμεν* (διαφέρομεν=ἠγναντιώμεθα) πρὸς τοὺς πολλοὺς· διότι οὐχὶ εὐεργετούμενοι, ἀλλ' εὐεργετοῦντες ἀποκιῶμεν τοὺς φίλους [μας]· σταθερώτερος δὲ φίλος [εἶναι] *δ' εὐεργετήσας* (=ὁ δρᾶσας τὴν χάριν), [ὕπὸ τὸν ὄρον νὰ φροντίξῃ] ὥστε νὰ διατηρηθῆται ζωντανῆ ἢ ἀνάμνησις τῆς ὀφειλῆς διὰ τὴν εὐεργεσίαν (=ὥστε σφῆξιν [τὴν χάριν]. ὀφειλομένην) διὰ διαρκοῦς φιλόφρονος διαθέσεως (=δι' εὐνοίας) πρὸς ἐκείνον *εἰς τὸν ὁποῖον ἔχει κάμει* (=ᾧ δέδωκε) [ταύτην τὴν εὐεργεσίαν]· ὁ δὲ ὀφειλὼν τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς εὐεργεσίας (=ὁ δ' ἀντιοφείλων) [εἶναι] ἀπροθυμότερος [νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του], διότι γνωρίζει ὅτι θὰ ἀποδώσῃ τὴν εὐεργεσίαν (=τὴν ἀρετὴν) οὐχὶ διὰ νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἰδιαιτέραν τοῦ εὐνοίαν (=οὐκ εἰς χάριν), ἀλλὰ πρὸς ἐξόφλησιν ὑποχρεώσεως (=ἀλλ' ἐς ὀφείλημα).

5. Καὶ μόνοι [ἡμεῖς] οὐχὶ ἐξ ὑπολογισμοῦ τοῦ συμφέροντος μᾶλλον ἢ διὰ τὴν *πεποίθησιν τὴν ὁποῖαν γεννᾷ (ἐμπνεΐει) ἢ ἐλευθερίαν* [τῆς ψυχῆς, ἢ ἀπηλλαγμένη τῆς ταπεινῆς ἐννοίας τῆς ἰδιοτελείας] (=ἢ τῆς ἐλευθερίας ἐν πιστῷ) ἀσφῶος (ἢ: οὐ φοβούμενοι μὴ τις φανῆ ἀχάριστος=ἀδεῶς) ὀφελουμένον τινα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 41

1.—*Συγκεφαλαιώσας λοιπὸν* (=τε) *τὰ ρηθέντα* (ἢ: δι' ὀλίγων) τὰ ρηθέντα περιλοβών· ἢ: ἐν συντομίᾳ=ξυνηλὼν [τὸν λόγον], λέγω 1) ὅτι ἡ πόλις [μας] ἐν συνόλῳ (=ἢ πᾶσα πόλις) εἶναι *παιδευτήριον* (: πανεπιστήμιον=παιδευσίς) τῆς Ἑλλάδος καὶ 2) ὅτι μοι φαίνεται, ὅτι εἰς καὶ ὁ αὐτὸς πολίτης (=καθ' ἕκαστον τὸν αὐτὸν ἄνδρα) ἐκ τοῦ κύκλου τῶν συμπολιτῶν μας (=παρ' ἡμῶν) δύνανται νὰ παρέχῃ (=παρέχεσθαι ἄν) τὸ ἀτιμόν του (=τὸ σῶμα) ἱκανὸν (=αὐταρκές) εἰς ποικιλωτάτας ἐκδηλώσεις ἀνθρωπίνης ἐνεργείας (ἢ: εἰς πλεῖστα ἀσχολιῶν εἰδη=εἰς πλεῖστα εἶδη) καὶ μάλιστα μετὰ μεγίστης κομψότη-

τος και ευστροφίας (ἢ: και μετὰ μεγίστης ἐπιχαρίτου δεξιότητος).

2.—Και ὅτι αὐτὴ ἡ δύναμις τῆς πόλεως, τὴν ὅποιαν ἀπεκτίησαμεν διὰ τούτων τῶν ἐκτεθειμένων [ἀπὸ τοῦ 37 κεφ.] τρόπων (=ἀπὸ τῶνδε τῶν τρόπων) διὰ σημείων δεικνύει ὅτι δὲν εἶναι ταῦτα [τὰ ἐν τῇ § 1] εἰρημένα] διὰ τὰς ἀξιώσεις τῆς παρουσίας σιγμῆς(=ἐν τῷ παρόντι) κομπορημοσύνη (=κόμπος λόγων) μᾶλλον παρὰ πραγματικὴ ἀλήθεια(=ἡ ἔργων ἀλήθεια).

3.—Διότι μόνη αὕτη ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἐκ τῶν νῦν[πόλεων] δοκιμαζομένη ἀποδεικνύεται (=εἰς πείραν ἔρχεται) ἀνωτέρα και ἰσχυρότερα ἀφ' ὅ,τι περὶ αὐτῆς εἶχον ἀκούσει οἱ ἄνθρωποι (=κρείσσον ἀκοῆς), και μόνη [αὕτη] οὔτε εἰς τὸν ἐχθρόν, ἐὰν ἐφορμήσῃ κατ' αὐτῆς, παρέχει ἀφορμὴν πρὸς ἀγανάκτησιν, διότι ὑπὸ τοιούτων ἀνθρώπων κακοπαθεῖ (=ὑφ' οἴων κακοπαθεῖ), οὔτε εἰς τοὺς ὑπηκόους της [παρέχει] ἀφορμὴν παραπόνων (=κατάπεμπιν), διότι ἐξουσιάζεται ὄχι ὑπὸ ἀξίων (δηλ. ὑπ' ἀναξίων).

4.—Ἐπειδὴ δὲ μετὰ μεγάλων μνημείων (=σημείων) και ὄχι δὰ (=οὐ δὴ), ὅπως γνωρίζει ὁλος ὁ κόσμος (=τοῖ), ἄνευ μαρτύρων τοῦλάχιστον ἐπιβεβαιουμένην παρουσιάσαμεν (ἐδείξαμεν) τὴν δύναμίν μας, θέλομεν θαυμάζεσθαι και ὑπὸ τῶν νῦν και ὑπὸ τῶν μετὰ ταῦτα ἀνθρώπων και μάλιστα χωρὶς νὰ ἔχωμεν οὐδαμῶς ἀνάγκην οὔτε Ὀμήρου τινὸς ὡς ἐπαινέτου, οὔτε [ἄλλου τινος ποιητοῦ], ὅστις διὰ τῶν ἐπικῶν μὲν αὐτοῦ στίχων προσωρινῶς (=αὐτίκα) θὰ τέρψῃ, τὴν δὲ ὑποκειμενικὴν περὶ τῶν ἔργων ἰδέαν (ἢ: τὴν δὲ ποιητικὴν παράστασιν τῶν πράξεων=τὴν δ' ὑπόνοιαν τῶν ἔργων) ἢ ἀντικειμενικὴν(ἢ πραγματικὴ δηλ.) ἀλήθεια [τῶν ὑμνουμένων ἔργων] θὰ ἐλαττώσῃ, ἀλλὰ, διότι πᾶσαν μὲν θάλασσαν και γῆν ἐξηναγκάσαμεν νὰ γίνῃ προσηγορὴ (=ἐσβατὸν) εἰς τὴν ἡμετέραν τόλμην, πανταχοῦ δὲ αἰδία μνημεῖα σὺν ταῖς ἀποικίαις (:ἐκτὸς τῶν ἀποικιῶν) ἰδρύσαμεν εἴτε ἐπιτυχῶν εἴτε ἀποτυχῶν (ὡς λ. χ. ἡ παρὰ τὴν Μέμφιν τῆς Αἰγύπτου πανωλεθρία ἡμῶν, ἣτις διαλαλεῖ και αὕτη τὸ μεγαλεῖον τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ὡς και αἱ ἄλλαι περιφανεῖς νῦνα αὐτῆς).

5.—Ὑπὲρ τοιαύτης λοιπὸν πόλεως και οὔτοι ἐδῶ οἱ προκείμενοι νεκροὶ μαχόμενοι μὲ φρόνημα ὑψηλόκαρδον (=γενναῖος)

ἐφονεύθησαν, *διότι καθήκον ἐθεώρουν* (=δικαιοῦντες) νὰ μὴ στερηθῶσιν αὐτῆς καὶ πρόπον εἶναι πᾶς τις *ἐκ τῶν ἐπιζώντων* (=τῶν λειπομένων) νὰ θέλῃ νὰ *μοχθῇ* ὑπὲρ αὐτῆς.

ΚΑΦΑΛΑΙΟΝ 42

Θ τῶν προκειμένων νεκρῶν ἔπαινος.

1. — Διὰ ταύτην λοιπὸν τὴν αἰτίαν καὶ διὰ μακρῶν *ἔξαιρη* τὰ ἀφορῶντα τὴν πόλιν ἡμῶν, *ἄφ' ἑνὸς μὲν* (=τε) διότι θέλω νὰ διαφωτίσω [ὑμᾶς] ὅτι ὁ ἄγων δὲν εἶναι ἴσος εἰς ἡμᾶς ὡς *καὶ εἰς ἐκείνους* [δηλ. τοὺς Λακεδαιμονίους, ἦτοι ὁ ἄγων δὲν ἔχει τὸ αὐτὸ ἄθλον, διότι ἡμεῖς μὲν πρόκειται νὰ ἀπολέσωμεν ἐνδοξοτάτην πόλιν, ἐκεῖνοι δὲ οὐχὶ τοιαύτην] *εἰς τοὺς ὁποίους* (=καὶ οἷς) οὐδὲν ἐκ τούτων [τῶν προημιονευθέντων πλεονεκτημάτων τῶν Ἀθηναίων] ὑπάρχει ἐν ὁμοίῳ βαθμῷ, *ἄφ' ἑτέρου δὲ* (=καὶ) διότι θέλω νὰ καταστήσω συγχρόνως δι' *ἀπειῶν ἀποδείξεων* (=σημείους) καταφανῆ τὸν ἔπαινον τούτων [τῶν ἐνταφιασθέντων], πρὸς τιμὴν τῶν ὁποίων τώρα ὁμιλῶ.

2. — *Καὶ οὕτω* (=καὶ) [ἐν τοῖς περὶ τῆς πόλεως ἐπαίνοις] ἔχουσι λεχθῆ [ὑπ' ἐμοῦ (=μοι)] τὰ πλεῖστα καὶ σπουδαιότατα σημεῖα τοῦ ἐπαίνου τούτου· διότι τὸν ὕμνον τὸν ὁποῖον ὕμνησα τὴν πόλιν [ἡμῶν] οἱ τούτων [τῶν προκειμένων] νεκρῶν καὶ τῶν τοιούτων ἀρετὰ *ἐκόμησαν* (ἐπεσφράγισαν) καὶ *εἰς ὀλίγους* (=οὐ πολλοῖς) Ἕλληνας ὁ πανηγυρικός οὗτος λόγος ἠθέλε φανῆ *ἀνάλογος* (=ἰσόμορος) πρὸς τὰς πράξεις, *καθὼς βέβαια εἰς τούτους ἐδῶ* (=ὡσπερ τῶνδε· καθ' ἕξιν διὰ τὸ προσεχέστατον ὁ λόγος, ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ· ὡσπερ τοῖδε).

3. — Μοὶ φαίνεται δὲ *ὅτι ὁ νῦν θάνατος* (=ἡ καταστροφὴ [τοῦ βίου]) τούτων ἐδῶ [τῶν προκειμένων νεκρῶν] ἀποδεικνύει τὴν ἀνδρείαν ἑνὸς ἀνδρός, *εἴτε* (=τε) οὗτος (ὁ θάνατος) πρῶτος [διὰ τοὺς νέους] προαγγέλλων αὐτὴν (τὴν ἀνδρείαν), εἴτε τελευταῖος [διὰ τοὺς πρεσβυτέρους] ἐπιβεβαιῶν αὐτὴν (ἢ: εἴτε ὢν τὸ πρῶτον δεῖγμα τῆς ἀνδραγαθίας διὰ τοὺς πεσόντας νέους, εἴτε ὢν ἡ τελευταία ἐπισφράγισις διὰ τοὺς πρεσβυτέρους πίπτοντας). Διότι καὶ οἱ κατὰ τὰ ἄλλα (δηλ. οἱ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως πλὴν τῆς ἀνδρείας) *ἦτον ἐπαινετοὶ* (=χείροσι) δίκαιον εἶναι νὰ *προβάλλωσιν δίκην ἀσπίδος πρὸς ὑπεράσπισίν των* (=προτίθε-

σθαι) τὴν εἰς τοὺς πολέμους ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀνδραγαθίαν των· διότι διὰ φιλοπάτριδος πράξεως (=ἀγαθῶ) ἐξαλείψαντες ἡθικὰς κηλίδας (=κακὸν) μᾶλλον ὠφέλησαν πρὸς κοινὸν συμφέρον πάντων (=κοινῶς) ἢ ἔβλαψαν [τὴν πατρίδα] διὰ τῆς κακῆς των συμπεριφορᾶς ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ (ἦ: διὰ τῶν ἐμαρτημάτων δηλ. ἐαυτῶν=ἐκ τῶν ἰδίων).

4.—'Ἐκ τούτων δὲ ἐδῶ τῶν προκειμένων νεκρῶν (=τῶνδε) οὔτε τις [ἐνεκα τοῦ πλούτου] ἐδειχθῆ δειλὸς [πρὸς τὸν θάνατον] (=ἐμαλακίσθη), διότι προτιμήσῃ τὴν πολυχροσιωτέραν (=ἔτι) ἀπόλαυσιν τοῦ πλούτου (=οὔτε πλούτου...ἐμαλακίσθη=οὔτε πλούτῳ τις ἐμαλακίσθη, προτιμήσας τοῦ θανάτου τὴν ἔτι ἀπόλαυσιν τοῦ πλούτου), οὔτε ἀνέβαλε τὸν κίνδυνον (=ἀναβολὴν τοῦ δεινοῦ ἐποιήσατο) ἔνεκα ἐλπίδος, ὅτι, ἐὰν διαφύγῃ τὴν πενίαν, δύναται καὶ πλούσιος ἴσως νὰ γίνῃ. 'Ἐπειδὴ δὲ ἐθεώρησαν (=λαβόντες δὲ=ὑπολαβόντες δὲ) τὴν τιμωρίαν τῶν πολεμίων μᾶλλον ποθητὴν ἢ αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ (ἦ δηλ. τὴν μακροχροσιωτέραν ἀπόλαυσιν τοῦ πλούτου καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ διαφυγεῖν τὴν πενίαν=αὐτῶν) καὶ συγχρόνως ἐπειδὴ ἐνόμισαν ὡς κάλλιστον ἐκ τῶν κινδύνων τούτων δὲ [τὸν κίνδυνον, ἐν ᾧ ἔμελλον καὶ τὴν ζωὴν των ὑπὲρ πατρίδος νὰ διακυβεύσῃ], ἀπεφάσισαν (=βουλήθησαν) ὑφιστάμενοι τὸν κίνδυνον (=μετ' αὐτοῦ=δι' αὐτοῦ) ἐκείνους μὲν (τοὺς πολεμίους δηλ.) νὰ τιμωρήσῃ, τούτων δὲ τῶν ἀγαθῶν (τῆς ἀπολαύσεως δηλ. τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πλουτῆσαι) νὰ διατηρῶσιν ἐν ἑαυτοῖς τὸν πόθον (=ἐφίεσθαι), ἐν μὲν τῇ ἐλπίδι ἐναποθέσαντες τὴν ἀβέβαιον ἔκβασιν τῆς ἐπιτυχοῦς διεξαγωγῆς (ἦ=τὸ ἀδύλον τῆς ἐπιτυχίας=τὸ ἀφανὲς τοῦ κατορθώσῃν), ἐν δὲ τῇ μάχῃ (=ἔργῳ δὲ) περὶ τοῦ ἤδη πρὸ ὀφθαλμῶν ὑπάρχοντος κινδύνου θεωροῦντες καθήκον των (=ἀξιοῦντες) νὰ ἔχῃσι πεποίθησιν εἰς ἑαυτοὺς (:εἰς τὸ θάρρος των=σφίσιν αὐτοῖς)· καὶ διὰ τοῦτο ἐν αὐτῷ τῷ κινδύνῳ, ἐπειδὴ ἐνόμισαν ὠραιότερον (προτιμότερον) τὸ νὰ τιμωρήσῃσι (=τὸ ἀμύνασθαι=τιμωρήσασθαι) καὶ τὸ νὰ ἀποθάνωσι παρὰ τὸ νὰ σφῶσιν ἑαυτοὺς διὰ τῆς ὑποχωρήσεως (=ἐνδόντες), τὸ μὲν ὄνειδος τῆς φήμης (=τὸ αἰσχρὸν τοῦ λόγου· τὸ ὄνειδίζεσθαι ὡς δειλοὺς) ἀπέφυγον, τὸ δὲ ἀνατεθὲν εἰς αὐτοὺς ἔργον (δηλ. τὴν μάχην=τὸ δ' ἔργον) ὑπέμειναν διὰ τῆς θυσίας

τῆς *εαυτῶν ζωῆς* (=τῷ σώματι), καὶ ἐν βραχυτάτῃ κρισίμῳ στιγμῇ, τὴν ὁποίαν ὀυθμίζει ἡ τύχη, *ὅτε ἐν ἀκμῇ ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς ἡ ἐλπίς τῆς δόξης μᾶλλον ἢ τοῦ φόβου [τῆς ἤττης]* (=ἅμα ἀκμῇ=σὺν τῇ ἀκμῇ=καθ' ὃν χρόνον ἤκμαζεν, ἦτοι κατείχετο ἡ ψυχὴ τῶν ἀπὸ τὴν ἐλπίδα τῆς δόξης... ἦ: καὶ ἐν τῇ ὀπεριτάτῃ στιγμῇ τῆς ἐλπιζομένης δόξης κτλ.) *ἐτελεύτησαν* (=ἀπηλλάγησαν [τοῦ ζῆν, τοῦ βίου]).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 43

Καὶ οὗτοι μὲν ἐδῶ [οἱ προκειμένοι νεκροὶ] (=οἷδε) ὡς ἤρροζεν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν (ἦ: ἐπαξίως τῆς πόλεως=προσηκόντως τῇ πόλει) *τοιοῦτοι ἐδείχθησαν· σεις δὲ οἱ ὑπολειπόμενοι* (=τοὺς δὲ λοιποὺς) *πρέπει νὰ εὐχησθε [εἰς τοὺς θεοὺς] νὰ σᾶς δίδωσι μὲν τύχην ἀκινδυνότεραν· ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ θεωρῆτε ποσῶς ἄξιον ὑμῶν αὐτῶν νὰ ἔχητε ἀτολμώτερον τὸ πρὸς πολεμίους φρήνημα* (=διάνοιαν), *ἐξετάζοντες (:κρίνοντες) ὄχι διὰ μόνου τοῦ λόγου [ῥήτορος] τὴν [ἐκ τούτου] ὠφέλειαν—περὶ τῆς ὁποίας, διατὶ θὰ ἐμακροηγόρει τις* (=μηκρῶν ἂν τις) *ἐνώπιον ὑμῶν τῶν ἰδίων, οἵτινες γνωρίζετε [ταύτην] οὐδαμῶς κατώτερον τοῦ ῥήτορος* (: ὁμοίως καλὰ ὡς καὶ ἐγὼ=οὐδὲν χειρόν), *ἐὰν ἤθελεν ἀναφέρει* (ἀπαριθμεῖ)(=λέγων), *ὅποσα ἀγαθὰ ἔγκεινται εἰς τὴν κατὰ τῶν πολεμίων ἄμυναν, ἀλλὰ μᾶλλον παρατηροῦντες καθ' ἡμέραν τὴν δύναμιν τῆς πόλεως, ὅποια πράγματι εἶναι [αὕτη] (=ἔργω=οἷα ἔργω ἔστιν) καὶ γινόμενοι λάτραι ταύτης, καὶ ὅταν φανῆ εἰς ὑμᾶς ὅτι αὕτη εἶναι μεγάλη ἀναλογιζόμενοι* (=ἐνθυμουμένους) *ὅτι ἀπέκτησαν αὐτὴν τὴν δύναμιν* (=αὐτὰ) *ἄνδρες τολμηροὶ καὶ γινώσκοντες [νὰ πράττωσι] τὰ δέοντα καὶ ἐν ταῖς μάχαις* (=ἐν τοῖς ἔργοις) *ἐντρεπόμενοι* [νὰ φεύγωσι] *καὶ οἵτινες, ὁσάκις καὶ ἐπιχειροῦντές τι* (=καὶ πείρα του=καὶ πειρώμενοί τινος) *ἤθελον ἀποτύχει, ὅμως διὰ τοῦτο τοῦλάχιστον δὲν ἐθειώρον ὀρθὸν καὶ τὴν πόλιν νὰ στρωῶσι τῆς ἀνδρείας τῶν, ἀλλὰ τὴν εὐγενεστάτην συνεισφορὰν προσέφερον* (ἐδίδον) *[ἐκουσίως] ὑπὲρ αὐτῆς* (=προϊέμενοι αὐτῇ).

2.—Διότι, ἐνῶ προσέφερον θυσίαν τὴν ζωὴν τῶν πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον (=κοινῇ) *προσωπικῶς ἕκαστος τούτων* (=ἰδίᾳ) *ἐλάμβανε τὸν [ἐκ τούτου] ἔπαινον τοιοῦτον, ὥστε νὰ εἶναι ἀθάνατος* (=ἀγήρω) *καὶ τὸν τάφον τοιοῦτον, ὥστε νὰ*

εἶναι ἐξόχως ἐπίσημος, οὐχί [τουῦτον τὸν τάφον], ἐν τῷ ὁποίῳ εἶναι τεθειμένοι (τεθαμμένοι=κείνται), μᾶλλον, ἀλλ' [ἐκεῖνον] ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ δόξα αὐτῶν ἐν πάσῃ ἐκάστοτε παρουσιαζομένη εὐκαιρίᾳ, εἴτε αὐτὴ ἀνήκει εἰς τὸν κύκλον τοῦ [πανηγυρικοῦ] λόγου=καὶ λόγου) εἴτε εἰς τὸν κύκλον τῆς πολεμικῆς δράσεως (=καὶ ἔργου) αἰώνιος εἰς τοὺς μετέπειτα λείπεται (=καταλείπεται).

3.—Διότι ἀνδρῶν ἐπιφανῶν ἢ ὅλη γῆ (=πᾶσα γῆ) εἶναι τᾶφος καὶ ὄχι μόνον ἡ ἐπιγραφή [νεκρικῶν] στηλῶν ἐν τῇ πατριδι των (=ἐν τῇ οἰκείᾳ [γῆ]) εἶναι σημεῖον τούτου (διατηρεῖ τὴν μνήμην των=σημαίνει), ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ξένη χώρᾳ (=ἐν τῇ μὴ προσηκούσῃ [γῆ]) ἐν τῇ ψυχῇ ἐνὸς ἐκάστου (=παρ' ἐκάστῳ) ἐγκατοικεῖ (ἐνδιατρίβει ἢ: μένει ζῶσα=ἐνδιατᾶται) μᾶλλον ἢ μὴ ἐπὶ μνημείων ἐγκεχαραγμένη ἀνάμνησις (=ἄγραφος μνήμη) τοῦ γενναίου φρονήματός των (=τῆς γνώμης) ἢ ἡ ἐπιγραφή (:ἡ μνήμη) τοῦ μνημείου (=ἡ τοῦ ἔργου).

4.—Τούτους δὲ [τοὺς ὑπὲρ πατρίδος πεσόντας] (=οὓς) καὶ σεῖς τῶρα παρὰδειγμα λαβόντες (ἢ: τούτων δὲ καὶ ὑμεῖς τῶρα ζηλωταὶ γινόμενοι) καὶ θεωρήσαντες ὅτι ἡ ἐλευθερία εἶναι ἢ [ἀληθῆς] εὐδαιμονία, ἢ δὲ τόλμη (εὐψυχία) [ἀληθῆς] ἐλευθερία μὴ βλέπετε ἐναγώνιοι(ἢ: (μὲ ψυχὴν ἔμφροντιν) (=μὴ περιορᾶσθε=μὴ πτοεῖσθε) πρὸς τοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου.

5.—Διότι οὐχί οἱ δυστυχοῦντες μᾶλλον δικαίως δύνανται νὰ ἀψηφῶσι τῆς ζωῆς των, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ὑπάρχει ἐλπίς εὐτυχίας, ἀλλὰ [μᾶλλον δικαίως δύνανται νὰ ἀψηφῶσι τῆς ζωῆς των ἐκείνοι] παρὰ τοῖς ὁποίοις ἢ ἀπὸ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν (ἢ: ἐπὶ τὰ χεῖρω) μεταβολὴ ἐν τῇ ἐφεξῆς ζωῇ των (=ἐν τῷ ζῆν ἔτι) ὑπάρχει κίνδυνος (φόβος) νὰ λάβῃ χώραν (=κινδυνεύεται) καὶ παρὰ τοῖς ὁποίοις [θὰ ὑπάρξωσι (=ἔσονται)] κατ' ἐξοχὴν μεγάλαί αἱ διαφοραί, ἐὰν ἠττηθῶσι (=ἦν τι πταίσωσι).

6.—[Καὶ πρέπει μᾶλλον δικαίως νὰ ἀψηφῶσι τῆς ζωῆς των], διότι ἡ ταπεινώσις ἢ συνδεδεμένη μετὰ τῆς δειλίας [ἐν ἀγωνί] (=ἢ μετὰ τοῦ μαλακισθῆναι κίρκσις) εἶναι εἰς ἄνδρα τοῦλάχιστον ἔχοντα αὐτοσυναίσθημα (ἢ: φιλότιμον μεγαλοφροσύνην=φρόνημα) ἀλγεινότερα ἢ ὁ μετὰ τόλμης καὶ κοινῆς συγχρόνως ἐλπίδος (ὅτι δηλ. θὰ νικήσῃ νίκην, τῆς ὁποίας θὰ

μετάσχη ἢ πατρὶς, ἂν αὐτὸς φονευθῆ) γιγνόμενος ἀνώδυνος θά-
νατος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 44

1.—[Ἐπειδὴ οἱ πεσόντες ὡς γενναῖοι δὲν ἐφείσθησαν τῆς ζωῆς
των] διὰ τοῦτο μάλιστα καὶ τοὺς τῶν προκειμένων νεκρῶν
(=τῶν δε) γονεῖς, ὅσοι εἴσθε παρόντες, δὲν κλαίω (θρηνῶ=ὄλο-
φύρομαι) ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει (=νῦν) τόσον διὰ τὸ πά-
θημά των, ὅσον θὰ παρηγορήσω. Διότι, ἐπειδὴ ἔζησαν ἐν
μέσῳ ποικίλων δοκιμασιῶν τοῦ βίου(=τραφέντες ἐν πολυτρό-
ποις συμφοραῖς), γνωρίζουσι καλῶς [ὅτι] εὐτυχία [εἶναι] τοῦτο 1)
τὸ νὰ τύχῃσι [δηλ. οἱ ἄνθρωποι](=οἱ ἂν λάχῃσι=εἰάν τινες λά-
χῃσι=τὸ λαχεῖν) ταφῆς(=τελευτῆς) καθὼς οὗτοι μὲν ἐδῶ οἱ
προκείμενοι νεκροί, λαμπροτάτης, σεῖς δὲ [οἱ τῶν ἀποθανόντων
συγγενεῖς τυγχάνετε] λύπης [ὁμοίας]· καὶ 2) τὸ νὰ λογισθῆ [ὕπὸ
τῆς μοίρας] εἰς αὐτοὺς (=καὶ οἷς.. ξυμετρούθη=οἷς ἂν ξυ-
μετρούθη=τὸ ξυμετρούθη) ὁ βίος ἐν τῷ αὐτῷ μέτρῳ (=
ὁμοίως) καὶ ἵνα ζήσωσιν ἐν αὐτῷ εὐδαιμόνες=εὐδαιμονῆσαι
τε) καὶ ἵνα ἀποθάνωσιν ἐν τῇ εὐδαιμονίᾳ.

2.—Γνωρίζω μὲν βεβαίως ὅτι εἶναι δύσκολον νὰ προσπαθῶ
γὰ σὰς καταπεῖθω(=πείθειν)διὰ ταῦτα, τὰ ὁποῖα καὶ πολλάκις θὰ
ἔχητε ἀφορμὰς νὰ ἐνθυμῆσθε (=ὕπομνήματα) ἐν ταῖς εὐτυ-
χίαις ἄλλων, διὰ τὰς ὁποίας ποτὲ καὶ οἱ ἴδιοι ἠσθάνθητε ἀγαλ-
λίαισιν. Καὶ λύπη [εἶναι] ὄχι περὶ τούτων τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα
τις δυνατὸν εἶναι νὰ στερεῖται, χωρὶς νὰ τὰ δοκιμάσῃ, ἀλλὰ [λύπη
εἶναι περὶ τούτου τοῦ ἀγαθοῦ] τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ τὸ καλοσυνει-
θίσῃ (=ἐθὰς γεγόμενος [τούτου]) ἤθελεν ἀφαιρεθῆ.

3.—Πρέπει δὲ νὰ εἴσθε ὑπομονητικοὶ καὶ σεῖς [οἱ γονεῖς]
οὔτινες ἔχετε ἀκόμη ἡλικίαν(=οἷς ἔτι ἡλικία [ἔστι]) νὰ τεκνο-
ποιήσητε, ἐπειδὴ ἐλπίζετε (=ἐλπίδι=ἔνεκα ἐλπίδος=ἐλπί-
ζοντες) νὰ γεννήσητε καὶ ἄλλα τέκνα· διότι καὶ ἰδιαιτέρως (ἢ: διὰ
καθένα ἐξ ὑμῶν=ἰδίᾳ τε) τὰ κατόπιν εἰς τινὰς γεννώμενα τέκνα
θὰ εἶναι ἀφορμὴ πρὸς λήθην(=λήθη ἔσσονται=λήθην ἐμποι-
ήσουσι) τῶν μὴ πλέον ἐν τῇ ζωῇ ὄντων(=τεθνεώτων) καὶ
εἰς τὴν πόλιν [ἡμῶν] διὰ δύο αἰτίας (ἐκ δύο αἰτιῶν=διχόθεν)
θὰ εἶναι ὠφέλιμον τοῦτο (δηλ. τὸ παιδας ἐπιγίγνεσθαι) καὶ
ἔνεκα τοῦ νὰ μὴ ἐρημοῦται αὕτη κατοίκων καὶ ἔνεκα ἀσφαλείας.
διότι δὲν εἶναι δυνατὸν(=οὐχ οἷόν [τ' ἐστὶ]) νὰ σκέπτονται

ἐν ἰσότητι δικαιωμάτων καὶ ἐν δικαιοσύνῃ (= ἴσον τι ἢ δίκαιον) οὗτοι, οἵτινες δὲν ἤθελον ὑφίστασθαι τὸν κίνδυνον μήπως ἀπολέσωσι (= οἱ ἂν μὴ κινδυνεύσωσι) καὶ τοὺς παῖδας ὁμοίως [ἄπως δηλ. οἱ ἔχοντες παῖδας στρατευομένους] (= ἐκ τοῦ ὁμοίου) ἐκθέτοντες αὐτοὺς εἰς κίνδυνον (: διακυβεύοντες αὐτοὺς = παραβαλλόμενοι).

4.— Ὅσοι δὲ πάλιν [ἐκ ὑμῶν] διήλθετε τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας, [καθ' ἣν δὲν δύναται τις νὰ τεκνοποιήσῃ], καὶ τὸν περισσότερον βίον, καθ' ὃν ἐξῆτε εὐτυχεῖς νὰ θεωρῆτε ὡς κέρδος καὶ τοῦτον δὲ [τὸν ἐν τῷ γήρατι δηλ. βίον] (= τόνδε) [νὰ νομίζητε] ὅτι θὰ εἶναι βραχύς, καὶ νὰ ἀνακουρίζητε (ἢ παρηγορῆτε) [τὴν λύπην σας] διὰ τῆς δόξης τῶν προκειμένων νεκρῶν (= τῶνδε). Διότι ὁ ἔρως τῆς τιμῆς εἶναι μόνος ἀγῆρως (δὲν γηράσκει), καὶ ἐν τῇ ἀχρήστῳ ἡλικίᾳ (: καὶ ἐν τῷ γήρατι) δὲν τέρει μᾶλλον, ὡς τινες [καὶ δὴ ὁ Σιμωνίδος ὁ Κεῖος] ἰσχυρίζονται, τὸ κέρδος, ἀλλ' ἢ τιμῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 45

1.— Εἰς δὲ τοὺς παῖδας πάλιν τούτων ἐδῶ τῶν προκειμένων νεκρῶν ἢ εἰς τοὺς ἀδελφούς, ὅσοι εἴσθε παρόντες, βλέπω [ὅτι εἶναι (= ὄντα)] δύσκολος ἢ ἐν τῇ ἀνδρείᾳ ἀμίλλα πρὸς τοὺς ἀποθανόντας (= μέγαν τὸν ἀγῶνα)· διότι τὸν ἀποθανόντα ἅπαντες συνήθως ἐπαινοῦσι καὶ μόλις δυνατόν εἶναι νὰ κριθῆτε (= κριθεῖτε ἂν) δι' ἐξαιρετον ἀνδρείαν (= καθ' ὑπερβολὴν ἀρετῆς = εἰς υπερβάλλοιτε ἀρετῇ) ὄχι ὅμοιοι, ἀλλ' ὀλίγον κατώτεροι.

Διότι μεταξὺ τῶν ζώντων φθόνος ὑπάρχει πρὸς τοὺς ἀνταγωνιστάς· ὁ δὲ μὴ παρεμβάλλον πρόσοκομμα εἰς κανένα (= τὸ δὲ μὴ ἐμποδῶν) τιμᾶται ἕνεκα εὐνοίας μὴ ἐχούσης ἀνταγωνιστῆν (: μὴ παραβλαπτομένης ὑπὸ ἀντιζηλίας = ἀνανταγωνίστῳ).

2.— Ἐὰν δὲ ὀφείλω ἐγὼ νὰ κάμω μνεῖαν τινὰ καὶ περὶ ἀρετῆς τῶν γυναικῶν, ὅσαι [τούτων] τώρα θὰ εἶναι ἐν χηρείᾳ, διὰ βραχείας παραινέσως θέλω δηλώσει ἅπαν [τὸ πρᾶγμα] (: θὰ ἀναφέρω τὰ πάντα). [Τὸ] νὰ μὴ ὑπολειφθῆτε (= μὴ χείροσι γενέσθαι) δηλ. ἐκείνου, τὸ ὁποῖον δύνασθε νὰ ἐπιτελέσητε ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ φύλου σας (= τῆς ὑπαρχούσης φύσεως) μεγάλη εἶναι, [ὡ γυναικες], δι' ὑμᾶς ἢ ὑπόληψις, καὶ [μεγάλη εἶναι ἢ ὑπόληψις ταύτης], περὶ τῆς ὁποίας μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν (= ἐν

τοῖς ἄρσεσι) εἰς ἐλάχιστον βαθμὸν ἤθελε γίνεαι λόγος (= κλέος) περὶ ἀμέπτου διαγωγῆς ἢ ἐπιφόγου τοιαύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 46

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

1.—Καὶ διὰ λόγου συμφώνως πρὸς τὸν νόμον ἔχουσι λεχθῆ ὑπ' ἐμοῦ, ὅσα εἶχον κατάλληλα καὶ δι' ἔργων (ἦτοι διὰ τῆς συμπαθείας τῶν πολιτῶν καὶ τῆς προνοίας τῆς πόλεως) οὗτοι οἱ θαπτόμενοι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἤδη ἔχουσι τιμηθῆ (=κεκόσμηται=τετίμηνται), ἀφ' ἑτέρου δὲ τοὺς παῖδας αὐτῶν ἀπὸ τῶρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς (=τὸ ἀπὸ τοῦδε) δημοσίᾳ δαπάνῃ (=δημοσίᾳ) ἢ πόλις ἡμῶν μέχρι τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας (τοῦ 18ου δηλ. ἔτους) θάναθρέψῃ ἀπονέμουσα (=προτιθεῖσα) καὶ εἰς τούτους ἐδῶ τοὺς προκειμένους νεκροὺς καὶ εἰς τοὺς ἐπιζῆντας ὠφέλιμον ἀμοιβήν (ἔπαθλον=στέφανον) τῶν τοιούτων ὑπὲρ πατρίδος ἀγώνων των [Καὶ εἶναι ὠφέλιμος ἢ ἀμοιβῆ], διότι παρ' ἐκείνοις, παρὰ τοῖς ἄλλοις (=οἷς=παρ' οἷς) εἶναι τεθειμένα βραβεῖα ἀρετῆς μέγιστα, παρὰ τούτοις καὶ ἄνδρες ἀριστοὶ ζῶσιν ὡς πολῖται.

2.—Τώρα δὲ ἀφοῦ ἀρκούντως ἐκλούσατε (ἐθρηνήσατε=ἀπολοφυράμενοι) ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἕκαστος ἀρμόζει [γὰρ θρηνήσῃ] (δηλ. τὸν ἰδικόν του), ἀποχωρεῖτε.

Τ Ε Λ Ο Σ

